

CZASOPISMO, POŚWIĘCONE SPRAWOM

PRZEMYSŁU, HANDLU i FINANSÓW

ADRES REDAKCJI I ADMINISTR.
KOSZYKOWA 7. — TELEF. 250 85.
Konto w P. K. O. № 1465.
Prenumerata roczna Zł. 24.
Zeszyt pojedyńczy 1 Złoty.

WYCHODZI DWA RAZY
NA MIESIĄC

WARSZAWA — 1 LISTOPADA 1924.

CENY OGŁOSZEŃ:
1/1 strony Złotych 100.
1/2 „ „ 55.
1/4 „ „ 30.
I i IV „ okładki 50 % drożej
II i III „ „ 25 % drożej
w tekście o 25% drożej.

O SKŁADY CELNE W POLSCE.

Ustawa z dnia 31 lipca r. b. w przedmiocie uregulowania stosunków celnych, ogłoszona w Dzienniku Ustaw R.P. Nr. 80 pod pozycją 777 zezwala w art. 7 Ministrowi Skarbu, w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu, oraz z Ministrem Rolnictwa i Dóbr Państwowych do czasu ustalenia stosunków gospodarczych, drogą rozporządzeń tymczasowych wydawać pod ustalonemi warunkami koncesje na otwieranie i prowadzenie wolnych składów, służących do przechowywania zagranicznych nieoclonych towarów.

Jakkolwiek mowa tu o rozporządzeniach tymczasowych, obliczonych li tylko na czas przejściowy, aż do ustalenia stosunków gospodarczych, to jednak fakt udzielenia Ministrowi Skarbu wyżej wspomnianych pełnomocnictw daje możność unormowania niezmiernie ważnej dziedziny naszego życia gospodarczego, jaką są składy celne. Dotychczas obowiązywały tu przepisy dzielnicowe, zupełnie sprzeczne ze sobą co do warunków działania, zasad udzielania koncesji i t. p., wobec czego trudno było mówić tu o jednolitej polityce gospodarczej w tym względzie a nawet o jakiejkolwiek wogóle polityce. Nieunormowany stan prawny w tej dziedzinie nie sprzyjał pozatem powstawaniu składów celnych (t. zw. tranzytowych i wolnocłowych), ku niezmiernej szkodzie naszego życia gospodarczego.

Należy sobie zdać sprawę z tego, czem są takie składy dla rozwoju stosunków handlowych w obrocie międzynarodowym.

Otóż w dobie, kiedy wzajemne stosunki handlowe sięgają poprzez kilka granic celnych, kiedy towar, zanim przejdzie z kraju produkującego do kraju przeznaczenia, musi przebyć kilka granic celnych, zasada tranzytu, a więc swobodnego przekroczenia tych granic, stających w poprzek koniecznej do przebycia drogi, nabiera specjalnego znaczenia. Nie zawsze jednak towary opuszczają kraj produkujący z wyraźnem przeznaczeniem. Częstokroć towar, jak to się dzieje i w obrocie wewnętrznym danego kraju, opuszcza kraj pochodzenia znajdując się w rękach kupca poszukującego dopiero dalszego nabywcy. Gdyby więc towar taki musiał opłacać cło, przychodząc do kraju będącego tylko pośrednikiem, nie zaś miejscem ostatecznej konsumpcji, cena jego wzrosłaby niepomiernie, odbierając mu wszelką zdolność konkurencyjną.

Składy tranzytowe umożliwiają sprowadzanie towarów zagranicznych i przechowywanie ich bez konieczności opłacania cła pod warunkiem dalszego ich wywozu zagranicę, a więc dają możność uniknięcia tych szkodliwych okoliczności, o których poprzednio mówiliśmy. Pośrednik, sprowadziwszy towar zagraniczny, może go złożyć w składzie celnym i potem dopiero rozejrzeć się za dalszym nabywcą, który może zamieszkiwać

w tym lub innym kraju trzecim. Ponadto składy takie dają możność dokonywania przeróbek, udoskonalania i przepakowywania towarów w nich złożonych i wreszcie otrzymywania pożyczek pod zastaw tych towarów, a więc uzyskiwania świeżych kapitałów obrotowych. W dzisiejszej dobie przygniatającego braku kapitałów, to ostatnie stanowi atut bardzo silny.

Nie od rzeczy będzie wspomnieć tu również że składy celne dają możność swobodnego przechowywania towarów nietylko nieoclonych, lecz również nie zaopatrzonych w pozwolenia przywozowe, jeśli chodzi o towary podlegające zakazowi przywozu. W ten sposób tego rodzaju towary mogą znajdować się w kraju i leżeć do dyspozycji właściciela, jakkolwiek, rzecz prosta, gdyby miały być wprowadzone do wolnego obrotu, musiałyby być pokryte takiemi pozwoleniami.

Tu jednak dotknęliśmy sprawy, która usilnie domaga się uregulowania. Mianowicie, obecne władze celne w Polsce odróżniają ściśle składy „tranzytowe", służące do czasowego przechowywania zagranicznych nieoclonych towarów, przewożonych tranzytem do państw obcych, oraz t. zw. składy „wolnocłowe", służące do czasowego przechowywania przeznaczonych wyłącznie do konsumpcji wewnątrz kraju zagranicznych nieoclonych towarów.

Tak więc, ze składu „tranzytowego" towary winny być wysyłane w zasadzie tylko dalej zagranicę, ze składu zaś „wolnocłowego" towary mogą wyjść wyłącznie na rynek wewnętrzny. Mało tego, bo złożenie towarów zagranicznych w składzie „wolnocłowym" może nastąpić jedynie po uprzedniem dokonaniu przez urząd celny rewizji celnej tych towarów. Jedynie co do nielicznych i wyraźnie w koncesji wymienionych towarów może odbywać się w pomieszczeniu składu lecz i tu winna być dokonana jednocześnie z wyładunkiem towarów i ukończona w dniu wyładowania.

Uciążliwość i gospodarcza nieracjonalność tego rodzaju składów celnych, oraz ich uprawnień uwypukli się zwłaszcza, jeśli uprzytomnimy sobie, że pośrednik sprowadza towar do składu celnego jeszcze przed znalezieniem nabywcy, więcej nawet, jeszcze zanim wogóle może powiedzieć, czy dany towar zostanie sprzedany w kraju, czy też odbędzie dalszą drogę do kraju trzeciego jako towar tranzytowy. Właściciel towaru nie może więc przeczuć, czy towar ten winien być umieszczony w składzie „wolnocłowym", z którego może być wypuszczony tylko na rynek wewnętrzny, czy też w składzie „tranzytowym", skąd może wyjść tylko zagranicę. Wprawdzie warunki władz skarbowych przewidują, że w wyjątkowych wypadkach, na każdorazowy wniosek właściciela składu miejscowy urząd celny może oclić i wypuścić do wewnętrznego obrotu towary z liczby przechowywanych w składzie tranzytowym, lecz są to tylko „wyjątkowe wypadki" uzależnione w swem uwzględnieniu od dowolności miejscowego urzędu, który może ponadto zażądać, aby towary przeznaczone do oclenia były dostarczone ze składu tranzytowego do magazynu urzędu celnego celem dokonania tam ostatecznej odprawy.

Tego rodzaju warunki, nakładane na celne składy nie mogą sprzyjać rozwojowi tych przedsiębiorstw, ani też nie mogą zachęcać kupca do korzystania z nich. To też w obecnej chwili składy te w Polsce co do swej liczby i rozmiarów obrotów daleko odbiegają od tego, co możemy zobaczyć na Zachodzie, gdzie przedsiębiorstwa te weszły do życia gospodarczego jako niezbędny, codzienny czynnik, jak u nas bank lub ekspedytor.

Wobec takiego stanu rzeczy, trudno już mówić o takich systemach składów celnych, jak np. bez współzamknięcia składu ze strony władzy celnej (ohne Mitverschluss der Zollbehörde), jak je zna ustawodawstwo niemieckie, gdzie skład jest oddany pod nadzór samego właściciela składu. U nas takie składy są pod wspólnem zamknięciem urzędu celnego i właściciela składu i bez urzędnika celnego nie może być otworzony. Urzędnik ten mieszka stale przy składzie, przyczem właściciel składu musi mu dostarczyć mieszkanie, składające się z odpowiedniej ilości pomieszczeń.

Ponadto należy zauważyć, że składy celne w Polsce naogół nie posiadają prawa wydawać kwitów zastawowych (warrantów). Nie przewiduje tego również wspomniana na wstępie ustawa, wobec czego istnieje tu luka, którą należy koniecznie wypełnić. Jeżeli bowiem właściciel towaru nie będzie mógł uzyskać pożyczki na towar, leżący w składzie celnym, wówczas konieczność uwięzienia przy tym systemie kapitału w towarze może go wogóle zniechęcić do korzystania z tych składów w Polsce.

Warunki składów celnych w Polsce nie mogą być gorsze od warunków zagranicą. Tylko w tym wypadku przedsiębiorstwa te miałyby u nas widoki rozwoju i zdolność konkurowania na rynku międzynarodowym. Geograficzne położenie Polski, specjalnie nadającej się jako kraj tranzytowy, tembardziej domaga się ułatwień w tych sprawach.

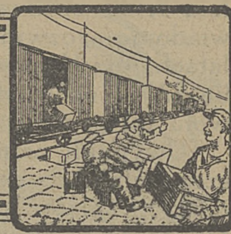
Gdybyśmy poszli w innym kierunku, wówczas dalibyśmy dowód zupełnego niezrozumienia interesów gospodarczych naszego kraju oraz zatamowalibyśmy rozwój jednej z dziedzin naszego życia handlowego, mającej doskonałe warunki przyrodzone pomyślnego rozwoju w przyszłości.

A. Wilski.

Czas opłacić prenumeratę na kwartał czwarty.

Rozrost gdańskiego handlu.

Ostatnio ogłoszono w Gdańsku dane statystyczne, dotyczące ilości osób zatrudnionych w handlu i przemyśle, zestawiając te dane z odnośnemi cyframi za czas przedwojenny. W ten sposób otrzymujemy dane porównawcze, umożliwiające stwierdzenie kierunku ewolucji życia gospodarczego W. M. Gdańska, a więc tendencji rozwoju handlowego i przemysłowego tego obszaru.

Dane te dotyczą wyników spisu ludności W. M. Gdańska z dnia 1 grudnia 1923 roku, które możemy porównać z cyframi, osiągniętemi przy spisie z czerwca 1907 roku, co w rezultacie da nam możność stwierdzenia istotnych kierunków, w jakich rozwój poszczególnych gałęzi życia gospodarczego w Gdańsku się posuwa.

Otóż dane z roku ubiegłego wskazują, że w Gdańsku istnieje 11,360 przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych, zatrudniających 72,176 osób. Porównanie z rokiem 1907 wykaże nam, że suma zatrudnionych wzrosła o 9 tys. osób, gdyż wówczas liczba ta wynosiła 63,260 zatrudnionych.

Jest więc rzeczą niezmiernie ciekawą, jakie działy gospodarstwa gdańskiego przyczyniły się do tego wzrostu ogólnej cyfry, gdyż to nam określi charakter tendencji rozwojowej tego obszaru, Otóż okazuje się, że na powyższe cyfry składają się trzy pozycje, a mianowicie: 1) ogrodnictwo, hodowla bydła, rybołóstwo, 2) przemysł, włączając przemysł budowlany i 3) handel i komunikacje, włączając przedsiębiorstwa restauracyjne i teatry.

Cyfry, odnoszące się do poszczególnych wyżej wymienionych grup, są następujące: ogrodnictwo, hodowla bydła i rybołówstwo wykazują w r. 1923-cim 1,198 osób zatrudnionych, podczas gdy w roku 1907 liczba ta wynosiła 1,659 osób. Oznacza to, że te działy przemysłu za ostatnie lat 16 straciły 461 osób, a raczej miejsc zatrudnionych, co oznaczałoby, że przemysły te się kurczą. Wniosek ten może być jednak zbyt daleko idący, gdyż należy wziąć pod uwagę, że spis z r. 1907 robiony był latem, z roku 1923 zaś zimą, wobec czego należałoby tu wprowadzić odpowiednią korektywę na rzecz robotników sezonowych. W każdym bądź razie cyfry porównawcze nie wykazują tu wzrostu, jaki za tak długi przeciąg czasu musiałby się silniej uwypuklić.

Przemysł właściwy (włączając budowlany) wykazuje w r. 1923 cyfrę 40,451 osób zatrudnionych. Rok 1907 natomiast wykazywał 42,387 osób, co wskazywałoby i tu na zniżkę zatrudnienia, jednakże zniżkę już realną, nie podlegającą korektywie ze względu na miesiąc, kiedy spis był dokonany. Natomiast możnaby tu było uwzględnić zlikwidowanie dawnych pruskich fabryk państwowych, a mianowicie: fabryki broni, amunicji, artyleryjskiego depôt it.d., które zatrudniały przeszło 2,000 robotników. Ponieważ jednak zniżka cyfry zatrudnionych w przemyśle wynosi właśnie taką sumę, przeto wynikałoby, że gdański przemysł z doby obecnej zupełnie nie różni się co do liczebności zatrudnionych od stanu z r. 1907, co byłoby rzeczą smutną, świadczącą o zupełnym zastoju tej gałęzi gospodarczej. Pociesza nieco wzgląd na kryzys gospodarczy, jaki istniał już w grudniu 1923 roku i dający przypuszczać, że przy pełnym ruchu liczba zatrudnionych w obecnie istniejących zakładach przemysłowych byłaby nieco wyższa.

O ile poprzednie dwie grupy dawały nam wnioski raczej niekorzystne, o tyle zupełnie odmienny obraz znajdziemy w trzeciej grupie, obejmującej handel, transport, przemysł restauracyjny i teatry. Tu w roku 1923-cim znajdujemy 30,527 osób zatrudnionych wobec 19,214 z roku 1907. Mamy więc tu kolosalny wzrost, świadczący o potężnym rozwoju gdańskiego handlu.

Wyżej wymieniona liczba 30,527 osób rozpada się na poszczególne, objęte w tej grupie rodzaje zatrudnienia w sposób następujący:

	przedsiębiorstw	osób zatrudnionych
Handel	4,185	20,644
Ubezpieczenie	60	618
Transport	361	5,885
Restauracje	871	2,995
Teatry it.p.	38	385
Ogółem	5,515	30,527

Gdybyśmy więc nawet odrzucili przemysł restauracyjny oraz teatry, stanowiące ogó-

łem 3,380 osób zatrudnionych, a które, jak wiadomo, rozwinęły się silnie w ostatnich latach, to jednak otrzymalibyśmy jeszcze liczbę 27147 osób, dobitnie świadczącą o rozwoju tej grupy.

Uwypukli nam to poniższa tabelka, wyszczególniająca dane za każdy z wyżej wspomnianych spisów, gdzie wykazano, jaki odsetek ogółu zatrudnionych stanowią zatrudnieni w danej grupie:

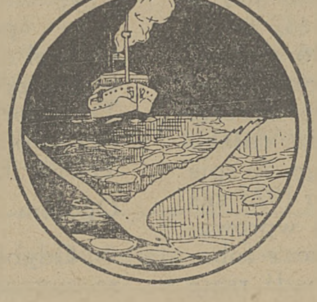
	1907	1923
Ogrodownictwo, hodowla bydła, rybołówstwo	2,6%	1,7%
Przemysł, włączając budowlany	67,0%	56,0%
Handel, transport, przem. restauracyjny, teatry	30,4%	42,3%

Jak więc widzimy, spadek pierwszych dwuch grup jest bardzo widoczny, przy dużym wzroście grupy handlu. Cyfry absolutne jednak, poprzednio przytoczone, wskazują nam jeszcze jeden fakt, że handel, w którym zatrudnienie wzrosło o 11,313 osoby pochłonął nietylko ubytek pierwszych dwuch grup, a mianowicie 461 z pierwszej i 1,936 z drugiej, czyli razem 2,397 osoby, lecz przyjął ponadto jeszcze 8,916 osoby, poprzednio niezatrudnione.

Ta tendencja rozwojowa handlu w Gdańsku całkowicie odpowiada charakterowi jego, jako miasta portowego. Należy przewidywać, że właśnie ta tendencja będzie się utrzymywać i nadal, gdyż zadaniem Gdańska jest właśnie spełnianie roli pośrednika pomiędzy Polską a zagranicą oraz pomiędzy wschodem i zachodem, nie zaś rola centrum przemysłowego o wielu i wszechstronnie rozbudowanych przemysłach.

Ten rozwój handlu będzie musiał również wpłynąć na zmianę dotychczasowych stosunków polsko-gdańskich. Będzie to tembardziej nieuniknioną konsekwencją, im więcej oddalimy się od czasów gospodarczego chaosu, wytwarzającego przypadkowe konjunktury i napiętrzonego sztucznemi tamami, przy których pomocy starano się reglamentować handel podczas trwania powojennego rozgardjaszu.

Gdańsk, właśnie wskutek swego handlowego i pośredniczącego charakteru musiał żywiołowo przeciwstawiać się wszelkim sztucznym zaporom, krępującym wolny handel. Wskutek tego wszelkie dążenia gdańskich władz, idących w kierunku odrzucania polskich przepisów, normujących handel powojenny, musiały spotykać się z sympatją, gdyż czy to odrzucanie przepisów celnych, jak cła w złocie, wysokie stawki celne, zakazy przywozu i wywozu i t. p., czy też usuwanie polskiego kupiectwa z Gdańska, z którym nie zostały jeszcze nawiązane ściślejsze stosunki gospodarcze, szły na rękę gdańskiemu kupiectwu, zajmującemu uprzywilejowane stanowisko właśnie dzięki tym tarciom, wywoływanym przez sfery polsko-gdańskie.

Dziś, kiedy stosunki gospodarcze coraz bardziej się stabilizują, korzyści gdańskiego kupiectwa leżą w innej płaszczyźnie. Reforma walutowa, przeprowadzona w Gdańsku i w Polsce, stopniowa likwidacja powojennej reglamentacji handlu, konieczność przejścia do trwałych stosunków handlowych, wszystko to sprzyja zbliżeniu gospodarczemu pomiędzy Polską a Gdańskiem.

Sam fakt, że podstawą gdańskiej działalnoścr gospodarczej staje się handel, coraz bardziej przemawia za koniecznością zbliżenia się do Polski, co też silnie przenika do świadomości gdańskich sfer kupieckich. Wyrazem tego są takie np. imprezy, jak gdańskie targi, takie instytucje, jak Gdańsko-Polska pomoc handlowa it.p.

Wprawdzie są to poczynania zupełnie prywatne, nie będące wyrazem woli sfer rządzących, lecz jest to rzecz zupełnie zrozumiała, że właśnie z pośród kupiectwa musiała wyjść inicjatywa w tym kierunku. Inna rzecz, że dziś sfery gospodarcze nie posiadają wpływu na Senat W. M. Gdańska, zajmujący, jak poprzednio, wrogie stanowisko w stosunku do Polski. Jest to sprawa, która oczekuje jeszcze załatwienia, jednakże już przyszłe lata będą musiały przynieść zasadniczą poprawę pod tym względem.

Faktem jest, że dwadzieścia tysięcy zatrudnionych w handlu żyje z pośrednictwa pomiędzy Polską a innemi krajami, a im bardziej wzrośnie ta cyfra, tem jaśniejszem stanie się, że jest rzeczą lekkomyślną podcinać to, co stanowi własną egzystencję.

Gdańsk żyje z Polski, z jego bogactw, z oddawanych jej usług handlowych, winien więc pamiętać o tem, że drogi handlowe, pomimo, że nieraz są poparte najbardziej przyrodzonemi warunkami, mogą się jednak zmienić, zwłaszcza gdy drogi te są najeżone sztucznemi, złośliwemi zaporami.

Polska posiada wiele dróg handlowych, a może ich mieć jeszcze więcej i nie wszystkie prowadzą przez Gdańsk, jakkolwiek mogą prowadzić do morza. Jednakże zarówno w interesie Gdańska, jak i Polski leży, aby tylowiekowy szlak handlowy przez ujście Wisły nie uległ ani zmianie, ani osłabieniu.

As.

Preliminarz budżetowy na rok 1925.

W dniu 18 października r. b. zgodnie z wymaganiem Konstytucji Rzeczypospolitej, został przez Rząd wniesiony do Sejmu preliminarz budżetowy na r. 1925. Po raz pierwszy więc od początku istnienia wskrzeszonego wańs̈twa polskiego sejm otrzymał preliminarz budżetowy w terminie, zastrzeżonym przez ustawę konstytucyjną i po raz pierwszy polski preliminarz budżetowy zawiera szczegółowe schematy i cyfry wszystkich części budżetu. Nadto zawiera on ustawę skarbową z motywami i ogólne zestawienie.

Przez wniesienie preliminarza na r. 1925 w terminie, zastrzeżonym przez Konstytucję, rząd polski dał wyraz chęci utrwalenia w państwie praworządności i bezwzględnego zerwania z pewną dowolnością, jaka dotychczas cechowała poczynania rządu polskiego. Przypomnijmy sobie, że w r. 1919 preliminarz budżetowy za czas od 1 stycznia do 30 czerwca r. 1919 został wniesiony do Sejmu dopiero w dn. 3,IV.19; w roku 1919|20 preliminarz ya okres od 1 lipca 1919 r. do 31.III. 1920 r. oraz od 1.IV do 31.XII 1920 r. wniesiono do Sejmu w dn. 12.III 1920 r.; w r. 1921 preliminarz budżetowy za czas od 1 stycznia do 31 grudnia 1921 r. wniesiono w dn. 21 lipca 1921 r. Preliminarz budżetowy za czas od 1 stycznia do 31 grudnia 1922 r. wniesiono w dn. 9 marca 1922 r. Preliminarz budżetowy za czas od dnia 1 stycznia do 31 grudnia 1923 r. wniesiono w dniu 30 kwietnia 1923 r, Co się tyczy roku 1924 r. w dniu 26 października 1923 r. wniesiono ogólne zestawienie budżetowe i ustawę skarbową na r. 1924, szczegółowe zaś preliminarze przekładano Sejmowi w ciągu listopada i grudnia 1923 r.

W projekcie ustawy skarbowej na r. 1925 powiedziane jest (art. 8), iż wchodzi ona w życie „z dniem ogłoszenia, z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 1925 r.“.

Oczywiście, o ile Sejm nie zdoła uchwalić tego preliminarza do końca roku, co nie jest wykluczone, jeśli weźmie się pod uwagę powolność prac podkomisyj budżetowych, rząd będzie musiał uciec się do prowizorjum na pierwszy kwartał r. 1925,

Obecny preliminarz budżetowy został uchwalony przez Radę Ministrów na posiedzeniu w dniu 15 października 1924 r. Podobnie, jak preliminarz na r. 1924 rozpada się on na trzy grupy, stanowiące trzy równorzędne preliminarze. Są to: przeliminarz budżetu administracyjnego, budżetu przedsiębiorstw i budżetu monopolów państwowych.

Stosownie do zaleceń Izb Ustawodawczych we wszystkich grupach zarówno wydatki, jak i dochody ujęto tylko w paragrafy i zaniechano dalszego podziału paragrafów na pozycje, które jako sumy kredytów byłyby specjalizacją zbyt daleko posuniętą. Natomiast wprowadzono pozycje jako materjał orjentacyjny do objaśnień i w ten sposób umożliwiono zorjentowanie się szczegółowe co do poszczególnych paragrafów i ich skontrolowanie. Równocześnie umożliwiono znacznie uprościć kasowość i rachunkowość państwową.

Należy zauważyć, iż w budżecie dochodowym na r. 1924 ustawa skarbowa ograniczyła się tylko do działów. Była to specjalizacja zbyt mała, gdyż nie dawała poglądu na poszczególne źródła. Dotyczyło to zwłaszcza działów podatków w budżecie Ministerstwa Skarbu.

Wszystkie wydatki i dochody nadzwyczajne poszczególnych części wchodzą w skład osobnego preliminarza budżetu zwyczajnego, którego ostateczne cyfry zostały ujęte w całość z cyframi budżetu zwyczajnego tylko w zestawieniach ogólnych, poprzedzających każdą część budżetu. W ten sposób preliminarz każdej części budżetu administracyjnego składa się w zasadzie z 3 grup: zestawienia ogólnego preliminarza szczegółowego budżetu zwyczajnego i preliminarza szczegółowego budżetu nadzwyczajnego.

Preliminarz przedsiębiorstw obejmuje oprócz przedsiębiorstw, wymienionych w budżecie na r. 1924, jako nowe przedsiębiorstwa: Polską Ajencję Telegraficzną, przekształconą na przedsiębiorstwo rozporządzeniem P. R. z dn. 26.VI 1924 oraz Państwowe Zakłady Wodociągowe na Górnym Śląsku, utworzone jako przedsiębiorstwo rozporządzeniem P. R. z dn. 28.VI 1924 r.

Na specjalną uwagę zasługuje brzmienie art. 4 ustawy skarbowej. Jest w nim powiedziane, iż „wszystkie kredyty, prelimino-

wane w budżecie na r. 1925, mogą być otwierane tylko za zgodą Ministra Skarbu drogą miesięcznego ustalenia wysokości kredytów".

Widzimy więc, iż podobnie, jak w r. 1924 ma być nadal utrzymany system budżetów miesięcznych, za pomocą których Minister Skarbu ma możność zabezpieczenia w praktyce preliminarzowej równowagi budżetowej.

Przekonano sią, iż budżety miesięczne są najwłaściwszym sposobem kontrolowania wpływów i rozchodów w toku wykonywania budżetu. Dają one możność zastosowania każdego czasu środków zaradczych w tych wypadkach, gdy się okazuje, że jakiś wydatek wykazuje tendencję nadmiernego wzrostu lub że jakieś źródło dochodów nie dopisuje.

Przy ustaleniu poszczególnych pozycyj budżetowych starano się wykorzystać doświadczenie, poczynione w r. 1924, szczególnie w ciągu pierwszych ośmiu miesięcy.

Trzeba nadmienić, iż doświadczenie to zostało poczynione w warunkach waluty ustabilizowanej i zatem mogło ono służyć do wyciągania daleko idących wniosków.

Preliminarz na r. 1925 jest w zupełności zrównoważony. Ogólna suma wydatków państwowych, t. j. suma brutto wszystkich wydatków admistracyjnych oraz wydatków nadzwyczajnych przedsiębiorstw i monopolów państwowych wynosi — 1,981,592,844 zł. ogólna zaś suma dochodów, t. j. dochody brutto administracji i czysty zysk przedsiębiorstw i monopolów państwowych stanowi 1.981,884,394 zł.

Jak wynika z tych cyfr, preliminarz na rok 1925 przedstawia się pod względem porównania rachunkowego wydatków z dochodami korzystniej aniżeli budżet na r. 1924.

W r. 1924 łączna suma wydatków państwowych wynosiła 1,592,307,293 zł. ogół zaś dochodów 1422,713,827 zł. Różnica między wydatkami a dochodami stanowiła zatem sumę 169,593,465 zł. był to jednak deficyt czysto rachunkowy, gdyż został on całkowicie pokryty wpływami nadzwyczajnemi, niewyszczególnionemi w budżecie.

Przy porównaniu obu budżetów uderza przedewszystkiem różnica w wysokości sum budżetowych. Preliminarz budżetowy na r. 1925 jest o blisko 400 miljonów, a więc o dwadzieścia kilka procent większy od budżetu 1924 r.

Powiększenie budżetu zostało spowodowane przedewszystkiem zwyżką cen, która pociągnęła za sobą podwyższenie uposażeń urzędniczych.

Nadto zwiększono sumy, preliminowane na wydatki inwestycyjne oraz sumy, związane z ochroną granic wschodnich państwa.

Tak znaczne zwiększenie wydatków musiało pociągnąć za sobą konieczność wzmożenia dochodów. Jak wiadomo w r. b. poważną część wydatków pokryły pozabudżetowe dochody nadzwyczajne które również w roku 1925 wpłyną do kas skarbowych. Wątpliwe jest jednak, czy również w takiej samej wysokości co w r. 1924. Ponieważ obecnie wydatki zwiększają się o dwadzieścia kilka procent, a środki nadzwyczajne zmniejszają się, należy przypuszczać, że w przyszłym roku dochody, jak również wpływy z podatków będą musiały osiągnąć sumę o blisko czterdzieści procent wyższą od tegorocznej.

Tutaj mogłoby powstać pytanie, czy społeczeństwo polskie wytrzyma w r. 1925 większe niż w r. 1924 naciśnięcie śruby podatkowej. Czy kryzys przemysłowy i nieurodzaj, jaki dotknął w r. b. kraj, pozwolą na wywiązywanie się z obowiązków podatkowych w tej mierze co w r. 1924. Otóż, wobec tych wątpliwości p. premier Grabski w swem exposé sejmowem z 22 października zajął stanowisko następujące:

„Ogólne narzekanie jest w naszym kraju na ciężary podatkowe ludności i jest przeświadczenie, że podatków zwiększyć już nie można, a nawet, że podatki nie mogą wpłynąć w należytej mierze. Zagadnienie to później będę oświetlał, na razie tylko muszę wskazać, że do dnia 1 października wpłynęło istotnie tylko 71,3% ogólnych dochodów skarbowych, a więc mniej niż trzy czwarte. Jeżeli jednak pominiemy podatek majątkowy, cyfra ta byłaby znacznie większa, 84 proc. budżetu, czyli bardzo wysoka wydajność.

Pragniemy wierzyć, iż p. premjer w ocenie zdolności podatkowej społeczeństwa się nie myli i jego przewidywaniom odpowie rzeczywistość.

Równowagę w budżecie osiągnięto dzięki znacznym dochodom nadzwyczajnym, a nadto, jak widzieliśmy, dzięki przekonaniu naszych czynników rządowych, iż społeczeństwo nasze zdolne będzie płacić podatki w wysokości nakazanej. Takie przekonania opierają one niezawodnie na przewidywaniu, iż kryzys gospodarczy, jaki od dłuższego czasu gnębi społeczeństwo, minie, wzgl. osłabnie, co spowoduje wzmożenie siły płatniczej podatników. Wszak od tego, czy zdoła się osłabić obecny kryzys gospodarczy, zależy rentowność koleji polskich oraz innych przedsiębiorstw państwowych. Jest to okoliczność, o której rząd polski niezawodnie pamięta i którą przy swych posunięciach finansowych stale będzie miał na uwadze.

L. P.

Z PRZEMYSŁU PAPIERNICZEGO.

Ze wszystkich gałęzi przemysłu, przemysł papierniczy najlepiej prosperuje. Powszechny zastój w przemyśle odbił się na papiernictwie słabo. Jedynie tylko popyt na papiery wyższych gatunków przez 2—3 miesiące był słabszy. Fabryki papieru drukowego stale zbyt miały zapewniony. Przyczyna słabszego popytu, to brak gotowizny, drożyzna kredytu i pewien zapas papieru lepszych gatunków u hurtowników. Obecnie warunki się zmieniły i dla tych gatunków papieru. Zapasy wyczerpały się, o gotowiznę obecnie łatwiej, niż przed 2—3 miesiącami. popyt znacznie wzrósł i obecnie ze zbytem towaru fabryki trudności żadnych nie mają. Fabryki, produkujące papiery drukowe, obecnie wyprzedały swą produkcję na 2—3 miesiący naprzód. Podniesienie cła na papier zagranicznego pochodzenia, również sprzyja łatwiejszemu zbytu papieru krajowego. Znaczna poprawa sytuacji wpłynęła i na uruchomienie kilku papierni, które czy to finansowo, czy dzięki swemu położeniu geograficznemu są najsłabsze.

Od dwóch tygodni ceny papieru podniosły się z powodu podrożenia cellulozy.

Prace około uruchomienia jednej nowej papierni, oraz rozszerzenia dwuch starych, posuwają się. Stare papiernie prawdopodobnie już za 4—5 miesięcy puszczą w ruch dobudowane maszyny papiernicze. Jedna z nowobudujących się wielkich papierni, chwilowo wstrzymała pracę ze względu na brak gotówki.

Inż. L. Stanisławski.

Rynek towarowy na surowce i artykuły techniczne dla przemysłu metalowego

Ceny hurtowe na surowce i artykuły techniczne dla przemysłu metalowego w złotych (pg. danych S. A. „Zjednoczeni Polscy Przemysłowcy Metalowi").

a) za 1 tonę franco wagon stacja załadowania:

	Zł.gr.
Surówka odlewnicza „Chlewiska" na węglu drzewnym	—.—
Surówka odlewnicza „Stąporków" № 1	—.—
Surówka odlewnicza Witkowicka № 1 (oclona)	161.—
Złom żeliw. (fragment lany)	120.—
Żelazo handlowe krajowe	222.—
Bednarka gorąco walcowana	256.—
„ zimno „	445.—
Walcówka (drut okrągły od 5½ do 13 m/m., kwadratowy od 5¼ do 8 mm.)	274.—
Blacha (cena zasadnicza)	282.—
Koks karwiński	48.35
„ górnośląski twardy	33.00
„ „ miękki	33.00
Węgiel kowalski myty cieszyński	37.00
Węgiel dąbrowski gruby	23.40
„ górnośląski „	29.00
Cegła ogniotrwała normalna (za sztukę gr. 15)	56.—
Cegła ogniotrw. kopulakowa	65.—
Glina „ mielona	25.—
Zaprawa szamotowa	32,50
Grafit podwójnie szlamowany	132.—
Kamień wapienny	4.—

b) za 100 kg. loco skład Warszawa:

Pokost chemicznie czysty gwarantowany	190.—
Olej wrzecionowy 2—5/20°	24.88
„ „ 5—9/20°	25.93
Olej maszynowy 2—3/50°	26.43
„ „ 3—3,5/50°	30.03
„ „ 4—4,5/50°	33.08
„ „ 5—5,6/50°	38.93
„ „ 6—6,5/50°	43.03
„ cylindr. do pary przegrzanej ponad 10 atm.	51.08
„ cylindrowy do pary nasyconej	41.28
Smar Tovotte'a	48.78
Benzyna 721/730	62.07
„ 741/750	53.07
„ ponad 775/785	36.77

Cena blachy ocynkowanej.

Cynkownia warszawska notuje następujące ceny blachy żelaznej ocynkowanej za 100 kg. franco wagon Warszawa:

711×1422×0,5 mm.	78 zł. — gr.
711×1422×0,525 „	77 „ — „
711×1422×0,55 „	76 „ — „
1000×2000×0,5 „	80 „ — „
1000×2000×0,55 „	78 „ — „

Ceny te rozumieją się za 100 kg.

Ceny gwoździ i drutu.

„Zjednoczenie Polskich Fabryk Gwoździ i Drutu" notuje ceny następujące w dniu 1 września r. b. Gwoździe za skrzynkę 16 klg. wagi netto loco magazyn fabryczny (ceny zasadnicze).

	zł gr.
budowlane od Nr. 26 do Nr. 23	7,30
drobne od Nr. 15—Nr. 6 od zł. 7 gr. 50 do	11,00

Druty za 100 klg. (ceny zasadnicze) jasne zwyczajne: od N. 2/0 do Nr. 30 . 46,70

Druty cynkowane:

od Nr. 2/0 do Nr. 30 . . 59,00

Do cen zasadniczych dawany jest rabat zależny od specyfikacji i ilości towaru.

Notowania Centralnego Biura Polskich Odlewni Wyrobów Emaljowanych, obowiązujące do odwołania.

Cena garnków emaljowanych 75 gr. za 1 klg., cena garnków surowych 60 gr. za 1 klg.

Do cen powyższych dolicza się 2% na koszty opakowania i ekspedycji.

Ceny rozumieją się franco stacja załadowania

Cena odlewów żelaznych.

Podług notowań Grupy V (Odlewni) Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych cena odlewów żelaznych surowych dla Warszawy, aż do odwołania, wynosi od 0,45 do 0,52 zł. za 1 klg. loco fabryka.

Cena odlewów z metali półszlachetnych.

Podług notowań Koła Odlewni metali półszlachetnych od dnia 15 stycznia obowiązują aż do odwołania następujące ceny na:

armaturę mosiężną	2 zł. 75 gr.
„ bronzową	3 „ 35 „
„ fosforbronz.	3 „ 65 „
odlew mosiężny galant.	4 „ 00 „

Ceny te rozumieją się za 1 kg

Do Redakcji

Przeglądu Przemysłowo-Handlowego.

Wyczytuję różne prawdy drukowane w cennym organie WPanów, wyświetlające usterki naszych finansowych przejawów, lecz nie spotkałem się dotąd z ważnym czynnikiem, powodującym brak gotówki obrotowej. Przypuszczam, że jest on jednakże jednym z najpoważniejszych.

Przed wojną, wszyscy ludzie dążyli do robienia drobnych oszczędności, lokując swoje grosze do różnych kas oszczędnościowych. Stąd te grosze zasilały większe instytucje. Każdy Bank miał olbrzymie sumy, zebrane z drobnych wkładów. Każdy oszczędny człowiek wolał lokować sumki na mały lecz pewny procent, bo miał *zaufanie* do instytucji. Dziś zaufanie zginęło. Nikt nie wierzy, aby lokując dziś złoty, otrzymał po paru miesiacach takąż wartość. Wie o tem, że przy najmniejszem zachwianiu politycznem, otrzyma za swój złoty zaledwie mały odsetek. Prawa ogłaszane dotąd, ogołociły bezlitośnie tych wszystkich, którzy ostatnie swoje grosiki lokowali w kasach.

Mam poważne powody twierdzić, że gdyby zostało ogłoszone prawo zmuszające do zwrotu drobnych, przedwojennych lokat w bankach i oszczędnościowych instytucjach w przyzwoitej proporcji, to jest takiej, którаby rzeczywiście pokrywała koszty przewrotów politycznych, a nie pozbawiała oszczędnościowca całkowitej jego należności, napewno fala drobnych oszczędności ponownie zaczęłaby napływać do kas.

Dziś rzesze ludzkie, gdy zaoszczędzą jakąś drobną sumkę, kupują złoto lub przechowują wprost banknoty, ale ich z rąk nie wypuszczają.

Nie ma na świecie osobnika, któryby mógł swoimi pieniędzmi zasilać wszystkich, lecz wszyscy zasilą zawsze rynek pieniężny gotówką obrotową, niechaj zostanie pierwej przywrócone zaufanie do lokat.

z poważaniem

Bolesław Kucharski.

Powyższy list podajemy w całości do oceny sfer zainteresowanych.

Redakcja.

BIBLJOGRAFJA.

Nakładem Księgarni Gebethnera i Wolffa wyszły następujące książki:

Zygmunta Karpińskiego „Zarys polityki bankowej“ (Bibljoteka Wyższej Szkoły Handlowej). Autor zapoznaje nas naprzód z zadaniami i rodzajami banków, z zadaniami i zakresem polityki bankowej, oraz z państwową polityką bankową. Następnie przechodzi do omówienia polityki bankowej w dziedzinie regulowania obrotów pieniężnych i w dziedzinie kredytowej. Książkę cechuje głęboka znajomość przedmiotu, systematyczny układ, oraz jasne i popularne traktowanie rozpatrywanych zjawisk.

Andrzeja Meringa „Podręcznik przerobu owoców i warzyw“ przy współudziale prof. Iwanowskiego ze 121 rycinami w tekście. Książka ta zawiera szczegółowe wiadomości o przetworach owocowych i warzywnych, o budowie i działaniu suszarni, o konserwowanin, kiszeniu i marynowaniu, wreszcie o technice przerobu poszczególnych owoców i warzyw. Jest to pierwsza w tej dziedzinie książka polska, zawierająca jasne, treściwe, ale dostatecznie obszerne i systematyczne opracowanie przedmiotu.

Edwarda Nehringa „Technika owocarska i handel owocami“. Z 38 rycinami. Praca ta poświęcona jest zagadnieniom umiejętnej produkcji owocarskiej, z szczególniejszem uwzględnieniem eksportu zagranicznego. W pierwszej części książki mieszczą się wiadomości i wskazówki, dotyczące zbioru owoców, przebierania ich, przygotowania do sprzedaży, pakowania, przewozu i przechowania. Część druga traktuje o pośrednictwie w handlu owocami, o dzierżawie sadów i stowarzyszeniach spółdzielczych owocarskich. Książka p. Nehringa, napisana z wielkiem znawstwem przedmiotu, przysłuży się niezawodnie rozwojowi tak ważnej gałęzi gospodarstwa krajowego.

SKŁADY
Materjałów Elektrotechnicznych
Inż. F. Trojecki
WARSZAWA
Królewska 49. Telefon 166-13.

KRONIKA KRAJOWA

PRZEMYSŁ

Komunikat ministerstwa przemysłu i handlu.

Ministerstwo przemysłu i handlu niniejszem zwraca się do wszystkich krajowych fabryk mechaniczno-metalowch, aby czy to osobiście czy też piśmiennie poinformowały jaknajdokładniej ministerstwo o faktycznym zakresie swej produkcji, a w szczególności o wprowadzaniu fabrykacji nowych artykułów. Koniecznem jest ażeby powyższe informacje poparte były najnowszemi katalogami, rysunkami i wyczerpującemi opisami, dającemi możność ministerstwu opinjować w sprawach wyrabiania lub niewyrabiania w kraju danej maszyny, aparatu i t. p.

We wszystkich pomienionych sprawach zechcą się zainteresowani zwracać do departamentu przemysłowego (Wydział wielkiego przemysłu) ministerstwa przemysłu i handlu, ul. Elektoralna nr. 2.

Z przemysłu drzewnego.

Jak wiadomo, rząd zawarł w dniu 17 kwietnia r. b. z konsorcjum angielskiem „The Century Europaen Timber Corporation Limited" umowę na sprzedaż rocznych etatów rębnych z lasów puszczy Białowieskiej oraz 11 nadleśnictw koło Grodna i Słonima. Przedmiot umowy obejmuje rocznie około 720.000 m³ drewna użytkowego i opałowego (w tem około 400,000 m³ z puszczy Białowieskiej) oraz dzierżawę urządzeń przemysłowych w obrębie puszczy Białowieskiej. Nie jest to pozbycie się części majątku państwowego, lecz jedynie spieniężenie normalnych, bieżących dochodów z tego majątku na przeciąg najbliższego dziesięciolecia. Eksploatacja odbywać się będzie zgodnie z wymaganiami planu gospodarczego, sporządzonych przez min. rol. oraz pozostanie pod kontrolą właściwych organów administracji lasów ministerjum rolnictwa. Ustalone w walucie angielskiej kontraktowe ceny drewna ulegać będą podczas trwania umowy rewizji, w zależności od zmiany tych cen na rynku światowym; ceny te są średnio wyższe od obecnych cen sprzedażnych w okręgach białowieskim i wileńskim. Należność za drewno i czynsz za wydzierżawione urządzenia przemysłowe wpłacana będzie ratami półrocznemi z góry. Ewentualne pretensje skarbu państwa do nabywcy, wynikłe z wykonania umowy, zabezpieczone są złożoną przez nabywcę kaucją. Cały personel — z wyjątkiem stanowisk kierowniczych — będzie polski.

Ministerjum rolnictwa stwierdza, że umowa jest dla skarbu państwa korzystna. Zatwierdzona przez komitet ekonomiczny ministrów oraz podana do wiadomości rady ministrów umowa ta podlega nadto, na równi z całokształtem działalności administracyjnej państwa, stałej kontroli ustawowo powołanych do tego organów.

Uruchomienie Elektrowni Okręgowej w Pruszkowie.

Z początkiem września r. b. uruchomiona została Elektrownia Okręgowa w Pruszkowie i podjęła zasilanie energją elektryczną miasta Pruszkowa oraz przedmieść Warszawy: Wola, Czyste i Ochota, wchodzących w skład b. gminy Czyste.

Dużą zasługą w tej mierze jest inicjatywa Sp. Akc. „Siła i Światło", która w 1919 r. nabyła od berlińskiego towarzystwa koncesję na budowę, wydaną jeszcze przed wojną i kontynuowała rozpoczętą budową, przekazując ją następnie utworzonej w 1920 r. nowej spółce pod nazwę „Elektrownia Okręgowa w Pruszkowie Sp. Akcyjna.

Nowa Spółka była w dalszym ciągu finansowo popieraną przez Sp. Akc. „Siła i Światło„ a następnie „Polski Bank Krajowy" wreszcie przez angielskie konsorcjum „The Power and Traction Finance Co", które współdziała ze Sp. Akc. „Siła i Światło" przy finansowaniu przedsiębiorstw elektryfikacyjnych w Polsce.

Dla rozwoju i uprzemysłowienia podmiejskich okolic naszej stolicy Elektrownia Pruszkowska posiada wielkie znaczenie.

Elektrownia Pruszkowska zamierza wystąpić do Rządu o rozszerzenie uprawnienia na Brwinów, Milanówek, Grodzisk, Żyrardów, Skolimów, Konstancin i Jeziornę.

W projekcie jest zasilanie prądem Państwowej Radjostacji Transatlantyckiej. jak również Elektrycznych Kolei Dojazdowych, których budowa rozpocznie się w przyszłym roku.

Produkcja azotniaku w Chorzowie.

Kończąc z dniem 30 września sezon jesienny na nawozy sztuczne, stwierdziła państwowa fabryka związków azotowych w Chorzowie, że tegoroczna produkcja i pojemność rynku wewnętrznego na azotniak były w porównaniu do roku 1923 znacznie mniejsze. Przyczyn tego zmniejszenia wewnętrznej konsumcji szukać należy:

1) w ogólnym kryzysie gospodarczym, który specjalnie dotykał rolnictwo.

2) w niskich cenach ziemiopłodów, o ile bierze się pod uwagę okres od 1 stycznia, albowiem zwyżka cen produktów rolnych od sierpnia siłą rzeczy nie mogła już wpłynąć na zwiększenie zakupow sztucznych nawozów,

3) w drogim kredycie w prywatnych bankach, który odbić się musi również na cenie kupna nawozów sztucznych i

4) w nieurodzaju w Małopolsce Wschodniej i po części na kresach.

Z dniem 1 października przystąpiła fabryka do nowej kampanji z zapasem 18.000 ton zamagazynowanego na składzie w Chorzowie azotniaku.

Przemysł białostocki.

Przesilenie gospodarcze w życiu przemysłowem okręgu białostockiego faktycznie już minęło bez poważniejszych następstw. Z wyjątkiem kilku drobniejszych firm, które w okresie przesilenia zostały zachwiane, cały przemysł białostocki szczęśliwie przebył kryzys i obecnie fabryki są już w pełnym ruchu. Sprzedaż towarów odbywa się normalnie, obroty duże.

RADIO

Aparaty, części składowe, materjały instalacyjne i konstrukcyjne. Budowa anten.

Własne warsztaty radiotechniczne.

BIURO ELEKTROTECHNICZNE

S. Zygadło i W. Legotke

inżynierowie.

Warszawa, ul. Marszałkowska 72, tel. № 76-73.

HURT DETAL

KRONIKA KRAJOWA
HANDEL

Zakupy spirytusu.

Dyrekcja Państwowego Monopolu Spirytusowego przystępuje do zakupu spirytusu odpędzonego w kampanji 1923/24 r. i w tym celu zwraca się do gorzelni z żądaniem zadeklarowania ilości spirytusu, posiadanego w dniu 4 b. m.

Średnia cena zakupu spirytusu ustalona została przez Minist. Skarbu według przeciętnych kosztów produkcji w Województwach: Warszawskiem, Poznańskiem i Lwowskiem w kampanji 1923/24 jak następuje: za spirytus surowy wzgl. skażony mocy 92 proc. z gorzelni rolniczej zł. 45, za spirytus rektyfikowany z gorz. roln. zł. 53.30, za spirytus surowy wzgl. skażony mocy 92 proc. z drożdżami zł. 40.50, za spirytus rektyfikowany z drożdżami zł. 48.80, za spirytus surowy wzgl. skażony mocy 92 proc. z gorzelni przemysł.. zużytkujących cały wywar. zł. 37.12, za spirytus rektyfikowany z gorzelni przemysłowej zużytkowującej cały wywar zł. 45,42, za spirytus surowy wzgl. skażony mocy 92 proc. z gorzelni przemysłowych nie zużytkowujących całego wywaru zł. 32,62, za spirytus rektyfikowany z gorzelni przemysłowych nie zużytkowujących całego wywaru zł. 40.92.

Ceny rozumieją się za 1 hektolitr 100 proc. spirytusu loco wagon towarowej stacji kolejowej najbliższych składów, w których spirytus się znajduje.

Odbiór nastąpi w ciągu listopada r. b., a zapłata najpóźniej w ciągu miesiąca po dostawie. Do złożenia deklaracji obowiązani są wszyscy posiadacze powyżej 100 hektolitrów spirytusu.

Deklaracje, wypełnione według specjalnego wzoru, zaświadczone być winny przez właściwy Urząd Akcyz i Monopolów, względnie Okręgową Dyrekcję Skarbową i przesłane wraz z 3-ma próbami każdego z gatunków zadeklarowanych przesyłką polecona do dnia 28 b. m. pod adresem: Warszawa, Krakowskie Przedmieście 50, Dyrekcja Państwowego Monopolu Spirytusowego.

O handel polsko-brazylijski.

Według ostatnich statystycznych danych urzędów brazylijskich następujące artykuły mogłyby przychodzić z Polski do Brazylji. Nici dla krawców i szewców sprowadza Brazylja na sumę 20 miljonów milrejsów, oleju lnianego na sumę 7,625,000 milrejsów, terpentyny na 2,610,000 milr. (terpentyna, otrzymana ze St. Zjedn., jest nizkiego gatunku z dodatkiem olejków mineralnych), chmielu dla browarów— na sumę 1.104.989 milr. Cementu importowano 319,550 ton na sumę 40.642.000 milr. — najwięcej z Niemiec, Danji, Szwecji i Stanów Zjednoczonych Am. Półn. Naczyń żelaznych emaljowanych Brazylja importuje na sumę 1.153.486 milr. Wyrobów z lnu importowano na sumę 1.000.000 milr., mają one zawsze zabezpieczony zbyt. Wyrobów porcelanowych importowano na sumę 11.755.913 milr., prawie wyłącznie z Niemiec i Anglji. Oprócz tego Brazylja importuje: bibułki papierosowe na sumę 3.997.978 milr., sody kaustycznej za 14.200,100 milr., guzików za 2.985.774 milr., ołówków za 339.033 milr., jęczmienia i słodu za 293.589 milr. Nasiona warzywne w Brazylji są wyłącznie pochodzenia zagranicznego, również narzędzia i maszyny rolnicze.

Surowce, które mogłyby być nabywane w Brazylji na wywóz do Polski, są następujące: olej rycynowy, skóra wołowa barania, końska, rogi, strusie pióra (kazuary), egrety, czaple pióra, ryż z Rio Grande de Sul (eksport stale wzrasta), kawa z Parany, garbniki rusowe i ekstrakty, drzewo (droższe gatunki), minerały (mangan, piasek monacytowy, piasek cyrkonowy), kamienie półszlachetne (agaty, ametysty, topazy).

Należy zanotować, że jest zupełnie możliwe surowce te eksploatować z małymi kapitałami. Małe kapitały polskie znalazłyby w Brazylji korzystną lokatę. Kapitał bowiem przynosi tam naogół 36 proc. Eksploatacja powinna jednak być prowadzona pod fachową dyrekcją inżynierów. Abstrahując od stanów północnych, które eksportują wyłącznie towary kolonjalne, południowe stany o większem zaludnieniu będą miały z każdym rokiem coraz więcej surowców na wywóz i zapewne coraz to nowe ich gatunki. Opłaciłoby się zatem badać możliwości bezpośredniego stamtąd eksportu do Polski, nawet kosztem delegowania do Brazylji polskich eksportów. Na przyszłość dziewicze dotąd lasy tamtejsze dostarczą szeregu produktów, które przy małym nakładzie kapitału i pracy dadzą wiele półfabrykatów, a plantacje ryżu dużo surowca na eksport.

O wstrzymanie masowego wywozu zboża.

Ministerstwo rolnictwa i ministerstwo skarbu otrzymały raporty, że z portu gdańskiego od tygodnia odbywa się masowy wywóz zboża bez opłaty cła wywozowego na podstawie paragrafu 3 rozporządzenia 11 września oraz 6 października r. b. Jest to tak zwane zboże zamagazynowane poprzednio przed wydaniem wspomnianych przepisów, tymczasem postanowienia, zwalniające wywożone zboże od ceł, dotyczy transportów już nadanych do przewozu wprost zagranicę przed 26 września, względnie 7 października, to znaczy znajdujących się w drodze, a zatrzymanych w wagonach tylko ze względów techniczno-przewozowych. Wobec takiego nadużycia eksporterów ministerstwo skarbu wydało polecenie polskim władzom celnym o przedsięwzięcie odpowiednich środków, uniemożliwiających podobne nadużycia.

Stała wystawa polska w Belgradzie.

Poselstwo polskie w Belgradzie zwróciło się do rządu w Warszawie z inicjatywą urządzenia w Belgradzie stałej wystawy przemysłu polskiego, która służyć by miała do ożywienia stosunków handlowych między Polską i Jugosławją.

KRONIKA FINANSOWA

II emisja banknotów 5-ciozłotowych jest prawdziwa.

Wobec powtarzających się wypadków nieprzyjmowania przez publiczność biletów 5-ciozłotowych II ej emisji, jako rzekomo fałszywych, ponieważ są one z datą 15 lipca 1924 r. Bank polski stwierdza, że bilety te są prawdziwe i że puszczone zostały w obieg dnia 3 września 1924 r. wskutek wydrukowania w swoim czasie w Paryżu zbyt małej ilości odcinków 1-ej emisji z datą 23 lutego 1919 r.

Rysunek i zewnętrzny wygląd biletu 5-cio złotowego II-ej emisji jest taki sam. jak biletu I-ej emisji z tą tylko różnicą, że na biletach II-ej emisji zamieczczone są obowiązujące obecnie podpisy prezesa Banku, p. Karpińskiego. naczelnego dyrekstora p. dr. Mieczkowskiego i skarbnika p. Orczykowskiego, oraz zmieniona została treść klauzuli o karze za fałszowanie.

O puszczeniu w obieg biletów 5-cio złotowych II-ej emisji z datą 15 lipca 1924 podał Bank Polski ogłoszenie w „Monitorze Polskim“ nr. 202 z dnia 3 września 1924 r. oraz w prasie sodziennej za pośrednictwem PAT.

Państwowa Pożyczka Kolejowa.

Rada Banku Polskiego postanowiła zaliczyć do papierów wartościowych dopuszczonych do lombardu w Banku Polskim obligacje 10% pożyczki kolejowej z roku 1924. Wysokość pożyczki określona została w stosunku 70% każdorazowej wartości kursowej notowanej na giełdzie krajowej. W myśl tego postanowienia oddziały Banku Polskiego mogą udzielać pożyczek pod zastaw obligacji 10% pożyczki kolejowej do wysokości 10 tysięcy złotych bez zezwolenia Dyrekcji. Wyższa pożyczka wymaga jedynie aprobaty Wydziału kredytowego Banku Polskiego.

Obligacje 10% pożyczki kolejowej wprowadzone zostały do obrotów giełdowych w dniu 25 września r. b. Pożyczka kolejowa, jako papier wysoko procentowy i całkowicie zabezpieczony, jest korzystną lokatą kapitału i coraz chętniej znajduje licznych nabywców.

Waluty z eksportu.

Ministerstwo Skarbu przystąpiło do opracowania na podstawie ustawy, upoważniającej ministra skarbu do regulowauia obrotu dewizowego, specjalnego rozporządzenia, którego mocą wprowadzony zostanie obowiązek odstępowania Bankowi Polskiemu walut z eksportu węgla, koksu, brykietów, żelaza i wyrobów żelaznych, cynku. ołowiu i wyrobów z tych metali ora kwasu siarczanego i produktów chemicznych koksowni.

Rozporządzenie to rozciągnie obowiązek odstępowania walut obcych z eksportu na całą Polskę, zmieniając podstawy prawne tego zobowiązania, gdyż zamiast zawierania umów z poszczególnemi organizacjami, wejdą w zastosowanie ustalone dla całego Państwa przepisy rozporządzenia ministerjalnego.

Ustawa wekslowa i czekowa.

Przyjęty przez radę ministrów projekt rozporządzenia prezydenta Rzeczypospolitej o wekslach i czekach, opracowany był przez komisję kodyfikacyjną, która w projektach swoich oparła się na projektach konwencji haskiej z roku 1911. Konwencja ta podpisana była prawie przez wszystkie państwa kontynentalne i nie jest urzeczywistniona wskutek wybuchu wojny. Dopiero w roku ubiegłym komitet ekonomiczny Ligi Narodów podjął pracę nad unifikacją prawa wekslowego i czekowego. Przyjęcie za podstawę polskich ustaw tekstu konwecji haskiej ułatwi Polsce przyłączenie się do przyszłej konwencji międzynarodowej.

CORONA
przenośna maszyna biurowa
O 40% TAŃSZA OD INNYCH
„PACIFIC“ S. A.
Warszawa, Jerozolimska 25,
telefon 117-80, 80-37.

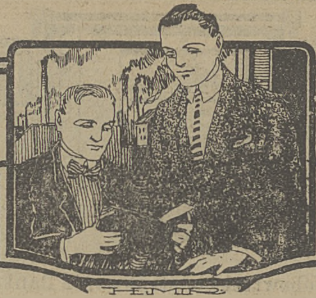
O Pocztową Kasę Oszczędności w Łodzi.

Stowarzyszenie polskich kupców i przemysłowców chrześcijan w Łodzi zwróciło się za pośrednictwem województwa łódzkiego do władz centralnych z prośbą o wyjednanie w Łodzi oddziału P.K.O. Instytucja ta załatwiałaby wszelkie tranzakcie walutowe dla przemysłu i handlu Łódzkiego wchodzącego w zakres bankowości. Kupcy motywują prośbę tem. że tranzakcje za pośrednictwem P.K.O. są tańsze i wygodniejsze niż banków prywatnych. Uruchomienie oddziału P.K.O. w Łodzi przyczyniłoby się do obniżenia cen na towary. Jak się dowiadujemy z P.K.O. pracę nad budową gmachu P.K.O. w Łodzi są już dość daleko posunięte.

Państwowy Bank Rolny

Z ministerjum reform rolnych komunikują nam:

Zgodnie z § 21 rozporządzenia p. prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 maja 1924 r. (w sprawie zmian w ustawie z d. 10 czerwca 1921 r w przedmiocie utworzenia państwowego Banku rolnego) rada nadzorcza Banku w składzie dotychczasowym jest rozwiązana, jak również rozwiązano stosunek służbowy członków dyrekcji Banku i urzędników; (postanowienie p. prezydenta Rzeczypospolitej z d. 3 października r. b. o przeniesieniu w stan nieczynny naczelnego dyrektora rolnego, p. Hebdy, i o zwolnieniu ze służby państwowej dyrektorów pp.: Grado, Rachwała i Staniszewskiego). W nowopowołanym składzie dyrekcji Banku pozostali pp.: Wacław Staniszewski — jako naczelny dyrektor (na miejsce p. Hebby, który przeszedł na takież stanowisko do jednej z instytucji prywatnych oraz E. Grado i S. Rachwał—jako wicedyrektorzy. Na nowo powołano pp.: Witolda Moritza — jako zastępcę naczeln. dyrektora i Józefa Ścięgosza — jako dyrektora. Ponadto w myśl § 12 przytoczonego rozporządzenia pismem p. ministra skarbu z d. 24 września r. b. nr. 4477, pr. powołana jest rada nadzorcza Banku rolnego w składzie pp.: Tomasz Wilkoński, prezes; Zygmunt Dziewanowski, wiceprezes; członkowie pp.: Wiktor Przedpełski, Kazimierz Brownsford, Alfred Okołowicz, Stefan Boguszewski, Stefan Królikowski, Bohdan Wieliczka, Paweł Bobek i Stanisław Pawłowicz.

Ustawy i rozporządzenia.

Emisja biletów skarbowych.

W Nr. 88 „Dziennika Ustaw" ogłoszono rozporządzenie Prezydenta, którego mocą upoważnia się min. skarbu do wypuszczenia biletów skarbowych serjami z terminem płatności nie dłuższym nad 6 miesięcy od daty wypuszczenia poszczególnych serji, na sumę ogólną 75 miljonów zł. Bilety wolne są od podatku od kapitałów i rent, pupilarnie mają wszelkie prawa.

Bilety skarbowe ulegają przedawnieniu po upływie lat dziesięciu, poczynając od dnia ich płatności.

Termin otwarcia emisji poszczególnych serji, miejsce i sposób sprzedaży oraz wykupu obligacji, wysokość odcinków, wysokość oraz sposób opłaty odsetek od biletów skarbowych ustali min. skarbu w drodze rozporządzenia.

Zgodnie z tem wypuszczona zostanie w dniu 1 listopada r. b. pierwsza serja biletów skarbowych na ogólną sumę 15 miljon. zł. Bilety te w odcinkach po 25 i 100 zł. będą oprocentowane w stosunku 8 proc. rocznie. Odsetki będą zgóry płatne termin zaś płatności biletów skarbowych I serji wyznaczony został na dzień 1 lutego 1925 r. Sprzedaż Serji I biletów skarbowych odbywać się będzie w Oddz. Banku Gospodarstwa Krajowego oraz w innych instytucjach państwowych, publicznych i prywatnych upoważnionych do tego przez min. skarbu. Bilety skarbowe będą — jak to już donosiliśmy — przeznaczone w pierwszym rzędzie na wykup bonów złotych pozatem będą krótkoterminową lokatą kapitału dla posiadaczy drobnych nawet oszczędności.

Cła wywozowe na zboża.

Na mocy rozporządzenia ministerjum skarbu wprowadzone zostały następujące zmiany w rozporządzeniu o cłach wywozowych: opłata wywozowa od żyta i mąki żytniej podwyższoną została z 5 zł. na 15 zł.; otrąb z 5 zł. na 10 zł.; od makuchów z 2 zł. na 5 zł. Powyższe stawki rozumieją się za 100 kg. Pozatem zostały wprowadzone cła wywozowe na szereg artykułów, które dotychczas cłu wywozowemu nie podlegały, a mianowicie: pszenica 15 zł., jęczmień 10 zł., owies 10 zł., mąka pszenna 15 zł., mąki inne, oprócz mąki ziemniaczanej. 15 zł.

O równomierne opodatkowanie.

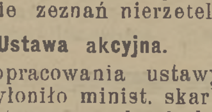
W tych dniach ministerstwo skarbu rozesłało do wszystkich Izb skarbowych przypomnienie o potrzebie równomiernego opodatkowania przez prawidłowy wymiar podatków, z zaznaczeniem, iż składane przez płatników zeznania powinny być brane pod uwagę jedynie, gdy odpowiadają istotnemu stanowi rzeczy z jednoczesnem stosowaniem odpowiednich przepisów karnych do tych płatników, którzy bądź uchylają się od składania zeznań, bądź składają zeznania nieprawdziwe. Jednocześnie wyjaśniono, iż według obowiązujących przepisów w zakresie podatku dochodowego i majątkowego władza wymiarowa nie może określić odmiennie podstaw wymiaru od podanych przez płatnika we wniesionym terminie zeznaniu, jeśli uprzednio nie dano płatnikowi sposobności do udzielenia wyjaśnień, względnie poparcia zeznania dowodami z ksiąg lub w inny sposób. Natomiast ścisłe i niebudzące wątpliwości zeznania poszczególnych płatników, których moralność podatkowa nie podlega zakwestjonowaniu, winny być przyjmowane nietylko za podstawę wymiaru, lecz służyć za sprawdzian przy ocenie zeznań nierzetelnych.

Ustawa akcyjna.

Celem opracowania ustawy akcyjnej, wyłoniło minist. skarbu oraz minist. przemysłu i handlu komisję z udziałem kół prawniczych.

Na prezesa powołany jest b. naczelnik wydziału prawnego min. przem. i handl., p. Karol Kozłowski, wiceprezem jest poseł p. Adam Chełmiński, sekretarzem i referentem zarazem dr. W. Supiński z minist. przem. i handl., zastępcą sekretarza p. J. Szatensztein, radca prawny min. skarbu. Ustawa ma być opracowana przed 5 grudnia r. b.

OSTATNI WYRAZ AMERYKAŃSKIEJ TECHNIKI

ROYAL

Dogodne warunki kupna

„PACIFIC" S. A.

Warszawa, Jerozolimska 25

tel. 117-80 i 80-37.

Koszty egzekucyjne.

Wskutek tego, iż urzędy egzekucyjne jednego z miast przy ściąganiu tej samej zaległości udając się do tego samego płatnika po kilka razy, za każdą swoją bytność pobierają 5 proc. zaległej sumy podatkowej tytułem kosztów egzekucyjnych, ministerjum skarbu wyjaśniło, iż opłata w wysokości 5 proc. sumy zaległej winna być pobrana za wszystkie czynności urzędu egzekucyjnego, zmierzające do przymusowego ściągnięcia tej samej zaległości, choćby czynności te wymagały kilkakrotnej bytności egzekutorów u płatnika. Dodatkowe opłaty, przewidziane w punkt. 1 i 3 art. 2 ustawy z dnia 31 lipca 1924 r., mogą być pobierane wyłącznie za inne czynności, jak pisemne wezwanie, czy upomnienie płatnika, przeniesienie, zabezpieczenie, przechowywanie i przymusową sprzedaż nieruchomości.

Podatek Przemysłowy od obrotu.

Od dnia 1 grudnia r. b. wpłacanie podatku przemysłowego (od obrotu) będzie mogło być dokonywane za pośrednictwem urzędów pocztowych i oddziałów państwowej kasy oszczędności tylko w tych miejscowościach, w których niema kas skarbowych, zasadniczo zaś wpłaty te przyjmować będą wyłącznie kasy skarbowe. Na decyzję w tym względzie wpłynął fakt, iż we wszystkich prawie wypadkach dokonywania wpłat podatku przemysłowego od obrotu za pośrednictwem P. K. O., płatnicy opłacali tylko sumy, przypadające na rzecz skarbu państwa, nie uiszczając jednocześnie należności na rzecz związków samorządowych i nie opłacając odsetek, przypadających za zwłokę w odpowiednim stosunku tak na rzecz skarbu państwa, jako też na rzecz związków samorządowych. Takie zaniedbanie ze strony płatników powodują wytwarzanie się zaległości podatkowych, co obciąża aparat skarbowy i wywołuje zwiększania personelu w działach rachunkowych.

Różne.

O jednolitość współpracy konsulatów polskich ze sferami gospodarczemi.

Placówki konsularne polskie coraz częściej donoszą o braku solidarności i współpracy z konsulatami polskich producentów i eksporterów na terenie zagranicznym. Cały szereg firm np. posiada w danem państwie swoich przedstawicieli, o czem jednak konsulaty nie są poinformowane. Znajomość jednak reprezentacji polskich firm odegrałaby bardzo ważną rolę przy organizacji wystawy eksponatów na międzynarodowych wystawach, możnaby bowiem zyskać cały szereg wystawców bez narażenia na koszty przesyłki za specjalne przysłanie eksponatów. Miały miejsce np. wypadki, że część polskich fabryk, a raczej ich przedstawiciele zagraniczni, eksponaty swe umieścili w pawilonach obcych państw, lub pod firmą obcego przedstawiciela bez podkreślenia, że chodzi o fabrykat polski.

W celu uniknięcia tak paradoksalnych wypadków Ministerstwo Przemysłu i Handlu zwróciło się do instytucji gospodarczych w Polsce, ażeby zwróciły się one do poszczególnych firm, mających kontakt z zagranicą, bądź też przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu lub Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (Wydział Pracy i Propagandy).

Komunikacja bezpośrednia między Polską a Indjami.

Dwie wielkie połączone firmy w Londynie i Indjach z których Lionel Edwards w Indjach posiada swe biura transportowe w Kalkucie, Bombaju, Karaczi i Rangunie, zamierzają stosownie do otrzymanych wiadomości wystąpić do władz polskich z propozycją zorganizowania mieszanej lądowo-morskiej komunikacji pomiędzy Indjami a Polską, za bezpośredniemi konosamentami z portów indyjskich, do główniejszych miast polskich przez Gdańsk, Libawę i Rygą. W ten sposób przy imporcie do Polski towarów indyjskich, jak herbata, bawełna, ryż, rycyna, gutaperka, pieprz i t. d. uniknęłoby się pośrednictwa portów morza Niemieckiego i Adrjatyku.

Podobna komunikacja musiałaby z natury rzeczy uwzględniać i odwrotny kierunek przewozu, t. j. wysyłanie bezpośrednie do portów indyjskich towarów polskich z ważniejszych punktów Rzeczypospolitej.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu zainteresowało się tą sprawą i poleciło zbadać na miejscu sprawę.

Państwowy zapas zbożowy.

W kierowniczych kołach spożywczych omawiana jest sprawa stworzenia państwowego zapasu zbożowego za pomocą współdziałania samorządów miejskich z zespołami spółdzielczemi przy pomocy kredytowej państwa.

Minister Przemysłu i Handlu o taniości produkcji.

Minister Przemysłu i Handlu, p Kiedroń, przemawiając w Izbie handlowej i przemysłowej o kryzysie ekonomicznym, oświadczył, że sanacja gospodarcza wymaga ofiar przedewszystkiem ze strony przemysłowych sfer, jak również i robotników. Kryzysu gospodarczego nie opanuje się bez potanienia produkcji. Polska dziś produkuje najdrożej, musi więc podnieść wydajność pracy i to zarówno ze strony robotnika jak i ze strony najwyższego urzędnika. Przemysł musi przeprowadzić koniecznie inwestycje. Należy zmodernizować warsztaty pracy i przeprowadzić taką kalkulację, ażeby mógł skutecznie konkurować z zagranicą. Przemysł musi zdobyć się na pewne ofiary i ograniczyć swój zysk do minimum.

Minister spodziwa się, że sfery gospodarcze nie cofną się przed temi ofiarami, czego dowodem jest stanowisko przemysłowców górnośląskich i tamtejszych robotników. Minister wyraża nadzieję, że sytuacja da się opanować ku ogólnemu pożytkowi. Oświadcza dalej, że widzi wszędzie wielki wysiłek do opanowania kryzysu gospodarczego. Niema — mówił p. minister— takich trudności, którychby społeczeństwo, świadome swej roli, nie zdołało pokonać. Poprawa jest faktem i w niedługim czasie będzie widoczna dla wszyskich.

Tow. Akc. H. Cegielski.

Towarzystwo Akc. H. Cegielski zwołało swych akcjonariuszy na Nadzwyczajne Walne Zebranie w dniu 27 września r. b. w celu przedłożenia swoim akcjonarjuszom zwaloryzowanego bilansu na złote. Z cyfr bilansowych, które w aktywach wynoszą 12 miljonów, w pasywach 1,8 miljona zł., rezultuje czysty majątek Towarzystwa netto 10.3 miljona złotych. Walne Zebranie określiło w myśl życzenia Zarządu i Rady nadzorczej oraz w myśl przepisów Rozp. Prez. Rzeczp. z dnia 25 szerwca r. b., kapitał zakładowy 6,6 miljona zł., podzielony na 50 złotowe akcje tak, że na każde 50 akcji starych otrzymuje akcjonarjusz jedną 50-o złotową akcję. Do funduszy rezerwowych przypisano 3,7 miljona złotych, przyczem ostrożne przeszacowanie wartości wykazuje poważne dalsze, ciche rezerwy. Walne Zebranie przyjęło jednomyślnie wnioski Zarządu i Rady nadzorczej i wyraziło kierownictwu Towarzystwa swoje żywe zadowolenie. Wpłacony przez akcjonarjuszy kapitał został całkowicie bez strat na substancji zachowanym, a Towarzystwo z racji wielkich rezerw ma podstawy swoje doskonale zabezpieczone. Obecny kurs giełdowy akcyj T. A. H. Cegielski nie odpowiada wcale rzeczywistej bilansem złotym wykazanej wartości, z czego należy wnioskować, że wiadomość o postawieniu bilansu złotego nie dotarła jeszcze do szerokich kół akcjonarjuszy. Ponieważ znaczna ilość akcyj tego towarzystwa znajduje się w rękach drobnych akcjonarjuszy, przestrzec ich należy przed sprzedawaniem akcyj H. Cegielski niżej ich bilansowej wartości, która wykazuje 1.50 zł.

Czas opłacić prenumeratę.

Nowa skala podatku dochodowego od uposażeń.

Ministerstwo skarbu zarządziło w d. 18.X r. b., aby pobór podatku dochodowego od dochodów z uposażeń służbowych emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę dokonywany był, poczynając od listopada r. b., według niżej podanej skali:

Liczba porządkowa	Wysokość wypłaconego wynagrodzenia, obliczona w stosunku rocznym — ponad (w złotych)	do (w złotych)	Stopa procentowa podatku
1	3.212,—	4.282,68	2
2	4.282,68	5.353.37	2,1
3	5.353,37	6.959,37	2,2
4	6.959,37	8.565,37	2,6
5	8 565,37	10.171,37	2,7
6	10.171,37	11.777,37	3
7	11,777,37	13.383,37	3,4
8	13.383,37	15.167,79	3,9
9	15.167,79	16.952,26	4,5
10	16.952,26	18.736,68	5
11	18.736,68	20.521,10	6
12	20.521,10	22.305,58	6,9
13	22.305,58	23.197,79	8
14	23.197,79	24.536,10	9
15	24.536,10	25.874,47	11
16	25.874.47	27.658,89	12
17	27.658,89	29.443,37	12,4
18	29.443,37	31.233,89	15,4
19	31.233,89	33.458,37	17
20	33.458,37	35.688,89	17,6
21	35 688,89	37.919,47	18,3
22	37.919,47	40 150,—	18,9
23	40.150,—	42 380,58	19,8
24	42.380,58	44.611,10	20,5
25	44.611,10	46.841,68	21,3
26	46.841,68	49 072,26	22
27	49.072,26	51.302,79	22,8
28	51.302,79	53.533,27	23,5
29	53.533 27	80.300,—	24,2
30	80.300,—	107.066,68	25
31	107.066 68	133.833,37	25,9
32	133.833,37	160.600,—	26,7
33	160.600,—	200.750,—	27,6
34	200.750,—	321.200,—	29,4
35	321.200,—	401.500,—	30,6
36	401.500,—	535.333,37	32,4
37	525.333,37		34,2

Kwoty, potrącone zgodnie z powyższą skalą, winny być wpłacone do kas skarbowych w terminie do 7 dni po dokonaniu potrącenia.

Z ŻYCIA SPÓŁEK AKCYJNYCH.

Hurtownia Zegarmistrzowska Tow. Akc. — wypłaca dywidendę Biuro Tow. w Warszawie, Warecka 10 oraz w Poznaniu, Al. Marcinkowskiego 1.

Sp. Akc. dla Handlu i Przemysłu Skórzan. „Corium"—wzywa wszystkich wierzycieli do zgłaszania swych pretensji, do siedziby komisji likwidacyjnej w Warszawie, przy ul. Królewskiej 23.

Zakłady Górnicze „Silesia" Siedzibę z Wiednia przeniesiono do Bielska. Kapitał zakł 600,000,000 a. k. podzielonych na 3,000,000 szt. akcji na okaziciela po 200 a.k.

Handlowo-Przemysłowe Towarzystwo Wzajemnego Kredytu wzywa wszystkich wierzycieli do zgłoszenia swoich pretensji do biura komisji w Warszawie, przy ulicy Wspólnej 39 m. 3 w godz. od 10 do 1 rano do dn. 25 listopada.

Towarzystwo Zytyńskiej Rafinerji. Siedziba została przeniesiona z ul. Królewskiej Nr. 35 do lokalu przy ul. Zielnej 35 m. 1, w Warszawie.

„Azot" Sp. Akc. zezwala się na przedłużenie terminu w przedmiocie powiększenia kapitału zakładowego drogą V emisji akcji, do dn. 25 listopada.

Inż. G. Willimek, F. Niemczewski i S-ka

Sp. z ogr. odp.

Warszawa, Poznańska 11, tel. 153-85 i 27-81

Zawiadamiają, że nadszedł nowy transport maszyn do obróbki drzewa fabryki

Kirchner & Co. w Lipsku

i polecają ze składów **Warszawie**

Piły taśmowe
Wyrówniarki
Heblarki grubościowe
Wiertarki
Cyrkularki
Frezarki
Heblarki 4-o stronne
Automaty do szpulek
Automaty do robienia kół wozowych
Piły wahadłowe
Wyrzynarki
Szliwierki automatyczne do noży heblarskich

i inne obrabiarki do drzewa, jak również narzędzia.

Życie gospodarcze w Czechosłowacji w roku 1923.

Bliskie sąsiedztwo Czechosłowacji z naszem państwem nakazuje jaknajdokładniejsze zaznajomienie się z życiem gospodarczem tego kraju, tym więcej, iż wysokie zalety charakteru mieszkańców, ich umiejętności organizacyjne, wydatna praca czynią przemysł czechosłowacki poważnym i groźnym konkurentem naszego przemysłu. Musimy i my dobrze nasz przemysł zorganizować, by módz skutecznie konkurować z produktami ich wyrobów nietylko na rynkach zagranicznych, ale na naszym wewnętrznym.

Czechosłowacja znacznie prędzej rerwała ze szkodliwym systemem druku bezwartościowych pieniędzy papierowych niż my, — gdyż już w roku 1922 przystąpiła do stabilizacji swego znaku obiegowego. Skutki zerwania z drukiem koron natychmiast się przejawiły w życiu gospodarczem kraju: nastąpiło przesilenie we wszystkich gałęziach przemysłu, ograniczenie produkcji, zniżka cen w wielu wypadkach aż o 30% uprzednich cen, brak gotówki, brak kredytu, brak zbytu, bezrobocie, przemysł, rolnictwo, handel zaczęli narzekać na ciężary podatkowe. W przejściowym okresie stabilizacyjnym czesi podobnie jak my dziś produkowali drogo; konkurencja na uprzednio zdobytych rynkach z wyrobami krajów, w których inflacja trwała, była wielce utrudnioną, — eksport malał, co spotęgowało nagromadzenie towarów i już tem samem wpłynęło na wybitną zniżkę cen takowych.

By przetrwać kryzys przemysł się organizuje, jednoczą się fabrykanci poszczególnych branży, tworzą kartele, wprowadzają naukowe systemy organizacji pracy, stosują jaknajdalej idące oszczędności, mechanizują pracę, zwalniają masowo robotników, utrzymanie których staje się ciężarem państwa, w końcu ograniczają ruch fabryk do kilku dni w tygodniu.

Jednocześnie przemysł czyni zabiegi obniżenia ciężarów podatkowych, zredukowania opłat transportowych, zniesienia opłat wywozowych, zniesienia podatku węglowego, zastosowania wyższych ceł ochronnych, etc. etc. Rząd częściowo uwzględnia postulaty przemysłu, — widząc ciężkie położenie takowego, co znów wywołało niedobór budżetowy, pokryty pożyczką wewnętrzną.

Bankrutują jedynie tylko słabsze finansowo jednostki, lub też jednostki nieposiadające zdrowych naturalnych podstaw egzystencji. Bankructwo dotknęło i kilka banków. Na całokształt zaś życia gospodarczego Czechosłowacji, kryzys wpłynął uzdrawiająco i postawił przemysł w ramy warunków, w jakich pracował przed wojną, gdy stosunki gospodarcze i skarbowe były normalne. Kryzys trwa półtora roku: w drugiej połowie 1923 sytuacja się wyjaśnia i poprawia. Zajęcie Ruhry przez Francuzów sprzyja szybszej poprawie sytuacji: powiększa się eksport głównie żelaza i węgla.

Polityka handlowa Czechosłowacji dążyła po linji całkowitego przejścia do handlu wolnego oraz do zawarcia całego szeregu umów handlowych z zagranicznemi państwami na zasadzie największego uprzywilejowania.

Polityka skarbowa dążyła przedewszystkiem do osiągnięcia równowagi budżetowej, zastosowując daleko idące oszczędności oraz system stopniowej deflacji, dostosowanej do ogólnych warunków ekonomicznych, społecznych i politycznych.

Dochody Czechosłowacji na rok 1923 określono na sumę kc. 18,812,390,860, — wydatki na sumę kc. 19,371,030,639. Różnicę w wydatkach miały pokryć operacje finansowe Państwa.

Życie gospodarcze Czechosłowacji nie zachwiało budżetu na rok 1923. Zmniejszenie wpływów państwowych z racji długotrwałego strajku górniczego (prawie dwa miesiące), obniżenie taryf kolejowych i podatku węglowego narazie wydrążyło szczerbę w finansach państwa, lecz późniejsze ożywienie przemysłu zwiększyło płatniczą siłę podatkową takowego.

Stopniową poprawę sytuacji przemysłowej charakteryzują niżej podane cyfry:

Ilość bezrobotnych na dzień 1 stycznia 1923 r. wynosiła	440,000
Ilość bezrobotnych na dzień 1 stycznia 1924 r. wynosiła	180,000

Cyfry te mówią wymownie o poprawie sytuacji, lecz dowodzą jednocześnie, iż kry-

zys nie został jeszcze całkowicie pokonany. Jak już wyżej wspomniano, okupacja Ruhry sytuację w Czechosłowacji wybitnie poprawiła, gdyż Niemcy odpadli jako konkurenci czechów na rynkach zagranicznych oraz sami byli odbiorcami niektórych surowców czeskich.

Produkcja przemysłu metalurgicznego znacznie przewyższa wewnętrzną konsumcję, to też przemysł ten bez eksportu egzystować w całej swej pełni nie może kilka przedsiębiorstw wstrzymało swój ruch. Zajęcie Ruhry wpłynęło na powiększenie zbytu przemysłu metalurgicznego.

Czechosłowacja nie może uruchomić w rozmiarach przedwojennych swego przemysłu włókienniczego. Produkcja tej gałęzi przemysłu jeszcze przed wojną była większą, niż konsumcja całej byłej austrjacko-węgierskiej monarchji. Gdy eksport został zachwiany, przesądzonem zostało całkowite uruchomienie tego przemysłu. Wahania cen bawełny utrudniały jeszcze więcej normalną pracę przemysłu. Nie widząc wyjścia z ciężkiego położenia, — pewna ilość fabryk zlikwidowała swe interesy w Czechosłowacji, przenosząc się do Węgier i Jugosławji.

Jednak wybitna poprawa i tu nastąpiła: na 1 stycznia 1922 roku ilość bezrobotnych w przemyśle włókienniczym wynosiła 120,000, — w dziesięć miesięcy później spadła do 40,000.

Równie w ciężkiem położeniu znajduje się przemysł papierniczy, i tu produkcja znacznie przewyższa konsumcję; szereg fabryk zawiesiło swą pracę oraz prowadzi pertraktacje z Węgrami i Polską w sprawie przeniesienia urządzeń maszynowych do tych krajów.

Przemysł chemiczny w związku z okupacją Ruhry rozszerzył zakres swej pracy.

Sytuacja w przemyśle naftowym poprawiła się dzięki znaczniejszemu uruchomieniu przemysłu wogóle, konsumującemu produkty naftowe.

Obecny stopień uruchomienia rafinerji w stosunku do przedwojennego stanu jest czterokrotnie mniejszym. W r. 1913 czechosłowackie rafinerje przerobiły 45,000 cystern ropy, w r. 1923 zaledwie 12,000 cystern. Wobec braku surowca—ropy przyszłość i rozwój przemysłu naftowego w Czechosłowacji jest problematycznym. Najbliższe kraje, posiadające ropę — Polska i Rumunja, wywóz takowej zakazały — Czechosłowacja skazaną jest na import ropy amerykańskiej i rosyjskiej.

Konsumcja nafty w Czechosłowacji dzięki zastosowaniu elektryczności wybitnie się zmniejsza. Przed wojną konsumcja nafty na jednego obywatela wynosiła 6,5 kg. rocznie, obecnie wynosi 2,5 kg. Konsumcja natomiast benzyny dzięki rozwoju ruchu samochodowego oraz poprawie ogólnej sytuacji przemysłowej wzrasta. Również rośnie zapotrzebowanie na smary.

Sytuacja w przemyśle szklarskim znacznie się poprawiła. Tak szkło taflowe, lustrzane, jak i dęte znajduje łatwiejszy zbyt. Jednak o całkowitem uruchomieniu tego przemysłu chwilowo mowy być nie może. Jeszcze 7,000 robotników z tej gałęzi przemysłu naprózno poszukuje pracy.

Cementownie pracują w rozmiarach przedwojennych, nie są jednak w stanie pokryć zapotrzebowanie kraju. Wobec czego zagraniczny cement — polski i austrjacki — w znacznych ilościach przywożony jest do Czechosłowacji, — choć rząd czeski, pragnąc ułatwić rozwój czeskich cementowni, utrudnia import obcego cementu, stosując wysokie cła ochronne oraz inne utrudnienia wwozowe.

Przemysł drzewny 1 stycznia 1922 roku liczył 12,000 bezrobotnych, w dziesięć miesięcy później liczba ta spadła trzechkrotnie.

Sytuacja w przemyśle meblowym niepomyślna.

Zastosowanie wyższych taryf kolejowych na drzewo w Niemczech ograniczyło import drzewa czeskiego do Niemiec.

Poprawa sytuacji w przemyśle w r. 1923 odbiła się echem pomyślnym i w górnictwie. Większy stopień uruchomienia przemysłu wywołał większe zapotrzebowanie na węgiel. Dążenie zaś w przemyśle do zmniejszenia kosztów produkcji i potanienia wyrobów fabrycznych wywarło silną presję na właścicieli kopalni w kierunku zniżki cen węgla i koksu. Zniżka cen węgla osiągnięta została kosztem redukcji płacy górników, oraz kosztem zmniejszenia podatku państwowego. Zniżka robocizny zastosowaną została po dwumiesięcznym strajku górników. Okupacja Ruhry ułatwiła zbyt węgla czeskiego. Czeski węgiel importuję Austrja, Włochy, Jugosławia, Węgry oraz brunatny Niemcy. Koks czeski importuje Polska, hutnictwo i przemysł metalowy której jest w zależności od czeskiego koksu.

Rok 1923 dla rolnictwa był pomyślniejszym, niż rok 1922. Produkcja rolna w r. 1923 wzmogła się. Produkcja żyta, pszenicy i jęczmienia zapotrzebowania kraju jednak nie pokrywa. Import zagranicznego zboża i mąki w r 1923 przedstawiał wartość 870,357,000 koron czeskich.

L. S.

(Dalszy ciąg nastąpi).

Co winna kosztować reklama?

Koszt reklamy powinien być objęty ceną detaliczną danego towaru. Chodzi więc o to, aby określić jaki procent należy przeznaczyć na reklamę, a w tym celu należy sobie zdać sprawę z tego, co reklama może dla towaru czy sprzedawcy zrobić.

Obecnie, kiedy w naszem gospodarstwie zachodzi poważna ewolucja, należy zdawać sobie dokładnie sprawę ze zmian, jakich jesteśmy świadkami, i starać się dostosować do nich i do nowoczesnych wymagań handlu.

Od inteligencji i troskliwości, z jaką każdy polski kupiec i przemysłowiec zarządza swem własnem przedsiębiorstwem, zależyć będzie miejsce, jakie zajmiemy wśród konkurujących ze sobą narodów Europy.

Jeżeli nasz kupiec nie dostosuje się do nowoczesnych metod, ale iść będzie utartym szlakiem swych poprzedników, bo to wymaga najmniejszego wysiłku, to w ten sposób pozwoli się wyprzedzić innym przedsiębiorcom, stosującym sprawniejsze metody a przez to tańsze.

I dlatego przy sporządzaniu budżetu pracy na przyszły okres trzeba zrobić dokładną analizę:

1) samego towaru, aby zdać sobie dokładnie sprawę z tego, czem on być powinien, aby zdobył sobie rynek, na który jest przeznaczony,

2) wszystkich poszczególnych pozycji kosztów, aby przekonać się jaka część pracy każda z nich wykonywa.

Bo przecież cena detaliczna, jaką płaci konsument za każdy prawie towar, składa się z następujących pozycji:

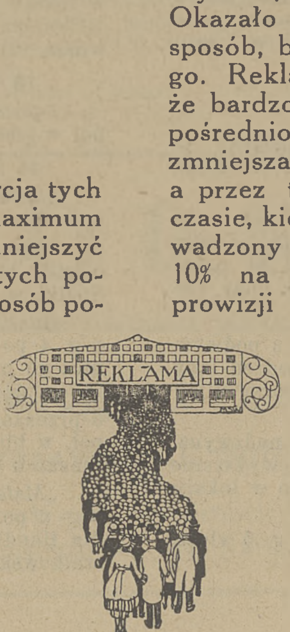
koszt produkcji,
koszty handlowe ogólne,
koszt sprzedaży,
rabat hurtownikom,
rabat detalisty,
reklama,
zarobek.

Zastanowić się należy, czy proporcja tych kosztów jest taka, że zapewnia maximum rezultatów. Czy nie należałoby zmniejszyć lub zwiększyć wydatków jednej z tych pozycji kosztem drugiej, aby w ten sposób polepszyć rezultaty? Czy koszty sprzedaży w istocie pokrywają koszty całej dystrybucji, utrzymują ją na pożądanym poziomie i powiększają obrót? Czy rabaty udzielane hurtownikom i detalistom wystarczają na to, aby ci dawali tym towarom pierwszeństwo i zachęcali publiczność z pominięciem towarów konkurencji? Czy wydatki na reklamę są celowe i odpowiednio zużyte, czy reklama przedstawia towar w taki sposób, że sama publiczność się o niego dopomina, czy też rola zaofiarowania towaru pozostawiona jest całkowicie i jedynie detalicznemu sprzedawcy? A tu nie należy zapominać, że niektórzy detaliści mają po kilkaset różnych artykułów, pozostawienie więc im pieczy nad reklamowaniem danego towaru, o ile klijentela sama go nie żąda, może być bardzo zawodne.

Reklama właściwie powinna uczyć publiczność żądania pewnych towarów. Publiczność może ten towar poznać z rekomendacji innych, z reklamy, lub nawet wprost dzięki przypadkowi, ale reklama powinna stale przypominać o istnieniu tego towaru, o jego nazwie, o tem, gdzie go można nabyć, i o wszelkich zmianach dotyczących warunków sprzedaży detalicznej. Tylko wtedy zwiększa się popyt na ten towar, wtedy można powiększyć produkcję, co zawsze prawie sprowadza zmniejszenie kosztu własnego, czyli zwiększenie zysków.

Dlatego też w budżecie reklama powinna zajmować takie same miejsce, jak materjał, robocizna i ogólne koszty handlowe. I suma na nią przeznaczona powinna odpowiadać roli, jaka jej jest przeznaczona, i jaką spełnia.

Pewien kupiec, który sprzedawał artykuł codziennego użytku, przeznaczył 5% na reklamę i 25% na prowizję dla sprzedawców. Po pewnym czasie na skutek dokładnie zbieranych informacji zmienił stosunek tych wydatków, a mianowicie na reklamę przeznaczył 15%, a dla sprzedawców pozostawił 15%. Okazało się, że rezultat osiągnięty w ten sposób, był znacznie lepszy od poprzedniego. Reklama ta zrobiła po pewnym czasie, że bardzo wielu detalistów zwracało się bezpośrednio po dany towar, w ten sposób zmniejszała się suma płaconych prowizji, a przez to koszty sprzedaży. Po pewnym czasie, kiedy artykuł już był doskonale wprowadzony na rynku, kupiec pozostawił tylko 10% na reklamę i zredukował wysokość prowizji do 10%.

Reklama dzisiaj jest taką poważną siłą, że nie można wydatków na nią robić przypadkowo i to z sum, jakie się uda urwać z innych pozycji kalkulacyjnych, ale musi ona mieć własną pozycję, usprawiedliwioną faktami, i która się zwiększa lub zmniejsza zależnie od sytuacji, czy od programu pracy. *T. Skarzyński.*

Sp. Akc. zwołujące zebrania ogólne.

3 listopada.

„Dymmek" Zakł. Art. Polskiego Przemysłu Drzewnego — nadzwyczajne o godz. 8 wieczorem w lokalu Zarządu w Warszawie, przy ulicy Królewskiej 9.

„Hurt" — nadzwycz. o godz. 7 wiecz. w biurze Zarządu Spółki w Warszawie, przy ulicy Długiej 42.

4 listopada.

Polska Centrala Handlowa — nadzwycz. o powiększenie kapitału o godz. 6 wiecz. w lokalu Spółki w Warszawie, Sienkiewicza 2.

Polski Związek Dystylatorów oraz Wytwórców wódek i likierów — nadzwycz. o godz. 6 wiecz. w lokalu f. „F. Jankowski" w Warszawie, przy ul. Moniuszki 12, m. 10.

5 listopada.

Browar parowy dawn. D. Sercarz — nadzwycz o godz. 6 po poł. w Będzinie, w biurze Zarządu Tow.

Tow. Akc. Wydawnicze „Świat" — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 5 po poł. w lokalu Zarządu w Warszawie, Szpitalna 12.

Naftowa Spółka „Pokucie" — nadzwycz. o godz. 10 rano w lokalu Spółki w Krakowie, ul. Pańska 10.

6 listopada.

Warszawskie Laboratorjum Chemiczne — nadzw. o zatw bilansu i oznaczeuie wysokości kap, zakł. o godz. 5 po poł. w lokalu Zarządu w Warszawie, ul. Złota 61.

„Chemiczna Fabryka" — zwycz. o zatw. bilansu i przeszacowaniu majątkn o godz. 11 rano w lokalu Tow. w Poznaniu, przy ul. Pl. Nowomiejski 4.

Belgijska Sp. Akc Tow. Południowo-Rosyjskich Hut Lustrzauych — zwycz. o powiększenie kapit. o godz. 15 w Brukseli przy ul. Neuve 20, w lokalu Donieckich Hut Szklanych.

7 listopada.

Polska Spółka Akcyjna „Friedr. Siemens" — zwycz. o zatw. bilansu w lokalu Tow. w Grudziądzu.

8 listopada.

Grodzieckie Towarzystwo Kopalń Węgla i Zakładów Przemysłowych—nadzwyczajne o godz. 11 przed poł. w lokalu Zarządu Tow. w Grodźcu, Star, Będzińskie.

„Glorja", Fabryka Świec — nadzwycz. o podwyższenie kap. o godz. 9 rano w sali posiedzeń Izby Handlowej i Przemysłowej w Krakowie, przy ulicy Długiej.

Przemysł Rybny na Polskim Bałtyku—nadzwycz. o zatw. bilansu, przeszac. majątku i podwyższenie kapitału o godz. 6 po poł. w Warszawie w lokalu przy ul. Szpitalnej 5 m 1.

Warszawski Młyn Parowy —zwycz. o g. 6 wiecz. w Warszawie przy ul. Zielnej 48.

9 listopada.

Fabryka Maszyn i Narzędzi Roln. „St. Ogórkiewicz i S-ka" — nadzwycz. o przewalutowanie kapitału o godz. 10 rano w lokalu firmy w Miechowie.

10 listopada.

„Cerata" — zwycz. o godz. 6 po poł. w biurze Zarządu Spółki w Warszawie, przy ul. Długiej 21.

Sp. Akc. Wielkich Pieców i Zakładów Ostrowieckich — nadzwycz. zatw. bilansu o określenie kapitału zakładowego o godz. 2½ po poł. w Warszawie przy ul. Al. Jerozolimskie 51.

Wapniarnia „Miasteczko" — nadzwycz. o godz. 5 po poł. w Poznaniu, przy ul. Pocztowej 30 w sali Zjednoczenia Producentów Rolnych

11 listopada.

Bank Handlowy w Łodzi — zwycz. o zatw. bilansu i podwyższenie kapit. o godz. 5 po poł. w gmachu Banku w Łodzi, przy ul. Al. Kościuszki 15.

Sp. Akcyjna dla Handlu i Produkcji Chmielu i Surowców browarniauych daw. M. Weinreb i S-ka, nadzwycz. o podwyższ. kapitału o godz. 4 po poł. w sali posiedzeń Banku Dyskontowego Warszawskiego oddz. we Lwowie, ul. Trzeciego Maja 14.

12 listopada.

Hurtownia Surowców dla Roln. i Przemysłu. Tow. Akc. we Wrześni — nadzwycz. o likwidacji Spółki o godz. 5 po poł. w lokalu Tow. we Wrześni.

Cukrownia „Trawniki" — zwycz. powtórne o g. 4 po poł. w lokalu Banku Gospodarstwa Krajowego w Lublinie, Kapucyńska 4.

Tow. Akc. „J. I. Szereszewski" — nadzw. o likwidacji o godz. 11 rano w Warszawie, przy ul. Żórawiej 42 m. 4.

Przemysłowo-Handlowe Stowarzyszenie Właścicieli Nieruchomości st. m. Warszawy — nadzwycz. powiększenie i przewalutowanie kap. o godz. 5 po poł. w lokalu firmy „Dom Handlowy Przemysł i Handel" w Warszawie, przy ul. Nalewki 2-a (pasaż Simonsa—winda 10).

13 listopada.

Lubelski Syndykat Rolniczy—nadzw. o godz. 4 po poł. w gmachu własnym w Lublinie, ul. Kr.-Przedm. 64.

14 listopada.

Śląski Bank Tranzytowy—zwycz. o zatw. bilansu w lokalu Banku w Katowicach przy ul. Jana II.

Młyny i Zakłady Przemysłowo-Zbożowe—nadzw. o zatw. bilansu o godz. 7 wiecz. w biurze Zarządu Spółki w Warszawie przy ul. Wolskiej 40.

Bank Związków Ziemian — nadzw. o likwidacji o g. 4 po poł. w Warszawie, w sali Centr. Tow. Rolniczego przy ul. Kopernika 30.

Wołyński Syndykat Haudlowo-Rolniczy — nadzw. o przeszac. majątku i podwyższ. kapit. o godz. 5 po poł. w biurze Spółki w Warszawie, przy Al. Jerozolimskich 17 m. 2.

„Metallum" Warsz. Odlew. i Fabr. Masz.—zwycz. o g. 6 po poł. w lokalu Zachodniego Towarzystwa dla Handlu i Przemysłu w Warszawie, przy ul. Marszałkowskiej 148.

Tow. Akc. „Miłowody“ — zwycz. o zatw. bilansu i przewal. kapitału o godz. 5 po poł. w sali gmachu Centrali Banku Przemysłowców w Poznaniu, ulica 27 Grudnia.

„Tartak“ Fabr. Mebli i Obróbki Drzewa we Wrześni—nadzwycz. sprawozdawcze likwidatorów o godz. 4 po poł. w sali pana Tuszyńskiego we Wrześni.

15 listopada.

„Batory“ Fabryka Cygar w Rawiczu — zwycz. o potw. bilansu i likwidacji Spółki o godz. 11 przed poł. w sali posiedzeń Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu, Al. Marcinkowskiego 3.

Cukrownia Kujawy Tow. Akc. w Janikowie — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 11 rano w Inowrocławiu w hotelu „Basta“.

Śląski Bank Handlowo-Przemysłowy — nadzwycz. o likwidacji Spółki o godz. 4 po poł. w lokalu w Siemianowicach przy ul. Stabika 2.

Międzynarodowe Towarzystwo Transportu i Żeglugi — zwycz. powtór. o godz. 6 w lokalu Spółki w Warszawie, przy ul. Długiej 26.

Zakłady Chemiczne J. M. Wendisch Sukc. — nadzwycz o zatw. bilansu, przewal. i podwyższenie kapit. zakład. o godz. 6 wiecz. w lokalu firmy w Toruniu, przy ul. Stary Rynek 33.

Sp. Akc. Handlu Ziemiopłodami — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 12½ w lokalu Spółki w Warszawie, przy ul. Kopernika 30.

Europejskie Tow. Ubezpieczeń Towarów i Pakunków Podróżnych — nadzwycz powtórne o godz. 12 w poł. w lokalu Spółki w Warszawie, przy ul. Krak.-Przedm. 59.

„Gwarectwo“ Hrabia Renard — zwycz. o godz. 10 i pół rano w Mysłowicach przy ul. Krakowskiej 20.

Józef Sroczyński — Fabryka Mebli Stylowych — nadzwycz. o sprzedaży przedsiębiorstwa ewent. likwidacji o godz. 16 w lokalu Spółki w Poznaniu, Aleja Chopina 2.

Tarnogórski Przemysł Drzewny i Leśny—nadzw. o zatw. bilansu i przewalutowanie kap. o godz. 5 po poł. w Tarnowskich Górach w hotelu „Polonja“ przy ul. Krakowskiej.

18 listopada.

Cukrownia „Milejów“ — zwycz. o zatw. bilansu i podwyższ. kapit. o godz. 4 po poł. w Lublinie, w gmachu Lubelskiego Syndykatu Rolniczego, przy ul. Krak.-Przedm. 64.

Stołeczne Towarzystwo dla Handlu i Przemysłu—nadzwycz. o zatw. bilansu i podwyższenie kap. o g. 5 po poł. w lokalu Tow. w Warszawie, ul. Sto-Krzyska 25.

SPÓŁKI NOWOPOWSTAJĄCE.

„Tartaki Nadwiślańskie Sp. Akc.“. Siedziba Solec, nad Wisłą. Kapitał zakładowy zł. 100,000 — podzielonych na 10,000 akcji po 10 zł. Założyciele: Kazimierz Wilczyński, Eugenjusz Kątkowski i Tadeusz Wróblewski.

Tow. Górniczo-Przemysłowe „Saturn“ od dnia 29 października r. b. wypłaca resztę dywidendy za rok 1923-ci za pośrednictwem Banku Handlowego w Łodzi i oddziału tegoż Banku w Warszawie, Banku Handlowego w Warszawie, Centrali i w Kasie Głównej Tow. Saturn na kopalni „Saturn“.

SPÓŁKI POWIĘKSZAJĄCE KAPITAŁ.

Radomska Rolna Spółka Akcyjna — o Mk. 1,000,000,000, czyli do 2,000,000 000 drogą IV emisji 200,000, szt. akcji nom. wart. 5,000 mk. Pierwszeństwo do nabycia akcji nowej emisji służy właścicielom akcji emisji poprzednich w stosunku do ilości posiadanych akcji.

Fabryka Bielizny i Trykotarzy Sp. Akc. w Krakowie — o mk. 60,000,000, czyli do mk. 75,000,000 drogą II emisji 60,000 szt. nowych akcji nom. wart. mk. 1,000. Pierwszeństwo do nabycia akcji nowej emisji służy właścicielom akcji emisji poprzedniej w stosunku 3 nowych akcji na każdą 1 akcję starą.

SUBSKRYBCJE.

20 listopad.

Sp. Akc. Przetworów Oleju Skalnego w Borysławiu. Zapisy i wpłaty przyjmuje biuro Spółki we Lwowie, pl. Kapitulny 3 (kancelarja prezesa p. Lipy Schutzmana).

Wszelkich gatunków **KORKI** Wszelkich ilości

ustalonej dobroci dostarcza natychmiast jedyna w kraju wielka fabryka

S-ka Akc. Polskiego Przem. Korkowego

Warszawa, ul. Solec 59.

Uwaga: Poszukiwani przedstawiciele w miastach i miasteczkach na warunkach prowizji.

KRONIKA GIEŁDOWA

Przewidywania nasze co do zwyżkowego ruchu kursów franka szwajcarskiego sprawdziły się w zupełności. Notowania urzędowe tej waluty na giełdzie pieniężnej w Warszawie doszły do parytetu przy warszawskim kursie dolara, aczkolwiek dolar Stanów Zjednoczonych ma jeszcze w Zyrychu ażjo. Zwyżkowy nastrój dla waluty szwajcarskiej wywołany jest przez dodatni, pomyślny bilans płatniczy Szwajcarji, do czego w dużym stopniu przyczyniła się ucieczka kapitałów z Austrji i lokowanie ich w bankach szwajcarskich, w walucie szwajcarskiej, co, rzecz prosta, znacznie powiększyło popyt na tę walutę. Można jednak przypuszczać, że wynik wyborów w Austrji powstrzyma tę ucieczkę, co, z kolei, ostatni popyt na walutę szwajcarską i wywoła jej zniżkę.

Wynik pomienionych wyborów odbił się już na kursie dolara w Londynie i funta sterlingów w Nowym Jorku, wyrażając się we wzmocnieniu waluty angielskiej.

Obroty innemi walutami i dewizami nie nastręczają pola do uwag. Również cena złota nie wykazuje większych odchyleń, pozostając na poziomie około 2 zł. 74 gr. za rubla złotego.

Usposobienie dla papierów procentowych było naogół słabsze. Pożyczki państwowe: premjowa, 8% złota i dolarowa trzymały się na poprzednim poziomie, natomiast 6% pożyczka dolarowa z roku 1920 była słabsza. Mniej płacono za Listy Zastawne przedwojenne wszelkich odmian. Uwydatniło się zainteresowanie dla 6% obligacji rublowych m. Warszawy z roku 1915-16. Tranzakcje tym papierem bywają coraz częstsze.

Na rynku papierów dywidendowych utrzymuje się wciąż stagnacja. W drugiej połowie października przeważał nastrój słaby przy bardzo krótkotrwałych, przemijających nastrojach zwyżkowych. Przyznać należy, że nawet faktycznie istniejący brak gotowizny, oraz jej ciążenie ku zyskownym operacjom kredytowym na krótkie terminy nie usprawiedliwia tak niskiego poziomu kursów. — Coraz więcej zaznacza się tendencja do obrotów wyłącznie pierwszorzędnemi walutami. Wskutek tego ceduła urzędowa w dziale papierów wartościowych kurczy się coraz więcej, liczba pozycji tranzakcyjnych staje się coraz mniejszą. W dodatku zmniejsza się też ogólna ilość obrotów tymi papierami, co jeszcze bardziej przyczynia się do uwypuklenia depresji giełdowej.

M. N.

Do biurowych maszyn drukarskich

TAŚMA w różnych kolorach
CZCIONKI różnej wielkości
LINJATURA mosiężna
Nafarbowywanie zużytych taśm

BIURO HANDLOWE
Mieczysław Majcher
Warszawa, Koszykowa 7.
Telefon 250-85.

GIEŁDA

GIEŁDA ZBOZOWO-TOWAROWA (Warszawa)

NAZWA TOWARU	Ceny w Złotych				
	Kurs najwyższy	Kurs najniższy	15/10 1924	22/10 1924	30/10 1924
Żyto kongresowe 695,7 gr. (118 f)	23 75*	23.00*	23.75*	23.75*	23.00
„ „ 684,4 gr. (116 f.)	24.00*	21.00	21.00	24.00*	24.00*
„ poznańskie 708 gr. (120 f.)	24.75*	23.00	23.00	23.00	24.75*
Pszenica kongresowa 757, gr. (128 f.)	29 50*	27.00	27 00	27.50	29.50*
„ wielkopolska 757 gr. (128 f.)	28.75	27.00	27.50	27.50	27.50
Jęczmień kongresowy brow.	28 75*	24.00	28.75*	24.00	28.50*
„ pomorski	—		–	–	—
Owies kongresowy	24.50	22.50	22.50	23.00	24.50
„ wielkopolski	24.50	22 75	22.75	23.00	24 00
Mąka żytnia 70%	—		—	–	
„ „ 50%	—	-	-	—	–
„ pszenna 50%	50.00	—	—	50.00	—
Kuchy rzepakowe	18.00	—	18.00	—	18 00
„ lniane	25.00	24.50	24.50	25 00	—
Kasza jęczmienna	87.00*	80.00	87.00	—	80.00
„ gryczana	—	-	—	—	—
„ jaglana	—	—	–	–	
Otręby żytnie	14.00*	13 75*	13.75*	14.00*	14 00*
Otręby pszenne	13.00	12.00	13.00	—	12.00

Cena za 100 kg. netto stacja załadowania o ile nie jest zastrzeżony inny sposób dostawy.
* Franco stacja Warszawa.

GIEŁDA WARSZAWSKA, (waluty i dewizy)

DEWIZY	WALUTY	PARYTET	KURSY KOŃCOWE		
			15/X 1924	22 X 1924	30/X 1924
Dolary St.-Zjednoczonych.	1 dolar	518¹/4	5.18½	5.18½	5 16
Franki francuskie	100 franków	100	25.21	27.13	27.07
„ belgijskie	100 „	100	27.26	26.05	24 28
„ szwajcarskie	100 „	100	99.82½	99.97½	99 50
Funty sterl.	1 funt sterling.	25.22	23.33	23.36	23.32
Korony austryjackie	100,000 koron	105,013,60	7.32½	7.32½	7.28
„ czesko słowackie	100 „	105,01	15.45	15.47	15.43
„ norweskie	100 „	138.89	—	—	—
„ szwedzkie	100 „	138,89	—	—	—
Liry włoskie	100 lirów	100	22.69	22.53³/4	22.44
Marki Finlankie	100 marek	100	—	—	—
Floreny holenderkie	100 florenów	208.32	—	204.95	204.00

Papiery procentowe

	22/X	30/X
4 proc. pań. poż. prem.	0.82	0.72
8 proc. poż. złota	5.80	6 10
6 proc. bony złote	0.92	0.93
6 proc. poż. dolarowa	3.65	3 46
10% pożyczka kolejowa	9.00	9.00
4½ „zast. Twa Kr. Ziem.	24.35	22.50
4% zast. Tow. Kr. Ziem.	19.50	—
8% Ziemskie dolarowe	4 50	4.50
5% Tow. Kred. m. Warsz.	17.30	16 20
4½% „ „ „ Warsz.	14.50	13.00
4½% Tow. Kr. m. Łodzi.	—	10.00
5% „ „ „ Piotrkow.	—	—

KURSY ZŁOTEGO (giełdy zagraniczne)

GDAŃSK. 30-go października. — Złoty: (za 100 złotych) 106 98—107.52. Telegraficzne wypłaty na Warszawę 106.11 — 106.64.

BERLIN. 30-go października. — Złoty: (za 100 zł. 81.61.

ZURYCH, 30-go października. — Złoty (za 100 zł) 100.

LONDYN. 30-go października. — Złoty (za 1 funt sterl.) 23.35.

NOWY-YORK. 30-go października. — Złoty (za 100 złotych) 19.25.

WIEDEŃ. 30-go października. — Złoty (za 1 złoty): Czeki: 13570—13670; banknoty 13480—13620).

PARYŻ. 30-go października.—Złoty (za 100 zł.) 370.

Giełda Warszawska.

Ostatnie kursy najwyższe i najniższe od 15-go do 30-go października 1924 r.

Wydanie nieoficjalne. Objaśnienie: bp. — bez praw, bk. — bez kuponu. *Przedruk układu wzbroniony.*

NAZWA	Kapitał zakładowy	Ilość emisji	Wart. nom. akcji	W Złotych: Kurs najwyższy	Kurs najniższy	15/10	20/10	25/10	30/10
Banki.									
(Warszawskie).									
Dyskontowy Warszawski	4.000.000.000	8	5000	5.15	4.65	—	5.10	5.15	4 95
Handlowy w Warszawie	1.200.000.000	12	1000	6 90	6.00	6.90	6.60	6.50	6.05
dla Handlu i Przemysłu	3.840.000.000	11	1000	1.15	—	1.15	—	—	—
Kredytowy w Warszawie	15.000.000.000	11	5000	0.35	0.30	0.30	—	0.30	0.30
Przemysłowców Polskich w Warszawie	3.000.000.000	5	1000	—	—	—	—	—	0.25
Przemysłowy Warszawski	64 800.000	3	540	—	—	—	—	—	—
Towarzystw Spółdzielczych	19,800000000	7	100tys.	—	—	—	—	—	—
Zachodni w Warszawie	680.400.000	6	540	1.95	1.85	1.95	1.90	1.85	1.85
Kupiecki Łódzki	648.000.000	8	540	—	—	—	—	—	—
Bank Zjednoczonych Ziem Polskich	650.000.000	6	1000	1.90	1.85	1.90	1.85	—	—
Bank Związków Ziemian	3.000.000.000	7	1000	0.30	—	0.30	0.30	—	—
Bank Handlowy w Łodzi	64.800.000	6	540	—	—	—	—	—	—
Wileński Prywatny Bank Handlowy	2.025.000.000	6	540	—	—	—	—	—	—
(Poznańskie).									
Polski Bank Handlowy w Poznaniu	600.000.000	9	1000	2.70	2.10	2.50	2.10	—	—
Bank Związku Spółek Zarobk. w Poznaniu	1.000.000.000	11	1000	7.00	6.90	7.00	6.90	7.00	6.90
(Małopolskie).									
Polski Bank Przemysłowy we Lwowie	2 800 000.000	9	280	0.40	—	0.40	—	—	—
Małopolski w Krakowie	6.000.000.000	6	280	—	—	—	—	—	—
Bank Powszechny Kredyt. w Krakowie	500.000.200	6	280	—	—	—	—	—	—
„ Ziemski Kredytowy we Lwowie	5.250.000.000	11	280	—	—	—	—	—	—
„ Hipoteczny Akcyjny we Lwowie	735.000.000	14	280	—	—	—	—	—	—
Fabryki chemiczne.									
„Cerata“	900 000.000	3	1000	0.35	0.33	0.33	—	0.35	—
„Grodzisk“ Zakłady Chemiczne	1.500.000.000	6	1000	—	—	—	—	—	—
S-ka Akc. Eksploatacji Soli Potasowych	600.000.000	6	1000	—	—	—	—	—	—
Fabryka Szkła Kijewski, Scholtze	3.360.000.000	5	1000	0.27	0.25	0.27	0.27	0.25	—
Fabr. Atr. M. Leszczyński i S-ka	400.000.000	3	1000	—	—	—	—	—	—
Przemysł Chemiczny w Polsce (Zgierz)	600.000.000	6	1000	2.75	—	2.75	—	2.75	—
Przetw. Mydl. Fryderyk Puls	6.080.000.000	5	1000	0.42	0 40	0.40	—	0.42	0.40
Ludwik Spiess i Syn	612.360.000	5	540	1.64	1.56	1.58	1.56	1.64	1.60
„Strem“ Sp. Akc.	486.000.000	10	540	—	—	—	—	—	—
Przetw. Chm. dawn. Henryk Welt	150.000.000	3	1000	—	—	—	—	—	—
Fabr. Mydeł Wildt S-ka Akc.	600.000.000	4	500	0.15	—	—	0.15	—	—
Przedsięb. Elektryczne.									
Tow. „Elektryczność“	1.209.600.000	2	1000	2.00	1.60	1.90	1.80	2.00	—
Elektr. Okręgow w Zagłębiu Dąbrowsk.	2.000.000 000	4	1000	—	—	—	—	—	—
Polskie Tow. Elektryczne	700.000.000	9	350	—	—	—	—	—	—
Tow. Przemysłowe „Kabel“	400.000.000	7	1000	—	—	—	—	—	—
„Siła i Światło“	1.300.000.000	5	500	0 54	0.40	0.54	—	0.45	0.40
Pol. Zakłady Elektryczne Brown Boveri	600.000.000	4	1000	0.90	—	—	—	0.90	—
Fabryki Cukru.									
Sp. Akc. „Chodorów“	1.000.000.000	7	1000	5.55	5.30	5.30	5.55	5.30	5.30
„Czersk“	576.000.000	3	500	0.72	0.68	—	—	0.72	0.68
„Częstocice“	1.000.000.000	5	1000	2.60	2.05	2.60	2.10	2.05	2.08
„Gosławice“	440.640.000	6	540	3.00	2.40	3.00	2.45	2.50	2.60
„Michałów“	468 000.000	6	500	0.58	0,50	0.58	0.50	—	—
„Nieledew“	150.000.000	3	1000	—	—	—	—	—	—
Ostrowite	480.000.000	3	1000	1.70	—	—	—	—	1.70
Warszawskie Tow. Fabr. Cukru	1.976.000.000	1	1000	4.40	4.05	4.40	4.05	4.15	4.25
Fabryki Cementu.									
„Firley“	2.500.000.000	9	500	—	—	—	—	—	—
„Łazy“	2.000.000 000	3	500	0.16	0.13	0.16	—	0.13	—
„Wysoka“	1.200.000.000	2	1000	3.10	2.90	3.10	—	—	—
Przemysł Drzewny.									
Drzewny Przemysł i Handel	300.000.000	4	500	—	—	—	—	—	—
Przemysł i Eksport Leśny	300.000.000	4	1000	—	—	—	—	—	—
Kopalnie i Zakł. Hutn.									
Warsz. Tow. Kop. Węgla i Zakł. Hutn.	2.100.000.000	3	1000	3.80	3.18	3.80	3.45	3.30	3.18

Ciąg dalszy.

Wydanie nieoficjalne. Objaśnienie: bp. bez praw, pk. — bez kuponu. *Przedruk układu wzbroniony.*

NAZWA	Kapitał zakładowy	Ilość emisji	Wart. nom akcji	W złotych: Kurs naj wyższy	Kurs najniższy	15/10	20/10	25/10	30/10
Przedsięb. Naftowe.									
„Polska Nafta"	500 000 000	4	500	0.50	0.40	—	—	0.50	—
Polski Przemysł Naftowy	500.000.000	3	1000	0.70	—	0.70	—	—	—
B-cia Nobel w Polsce	2.340.000.000	6	1000	1.80	1.60	1.80	1.60	1.80	1.[illegible]0
Lenartowicz, B-cia Rylscy i Sp.	400.000.000	5	500	—	—	—	—	—	—
Fabryki Metalowe.									
H. Cegielski	4.800.000.000	9	1000	0.64	0.60	0.61	0.63	0 64	0.64
Fitzner i Gamper	7.000.000 000	7	1000	5.20	5.10	5.10	—	5.20	—
Lilpop, Rau i Loevenstein	3,720 000.000	4	500	0.74	0.67	0.74	0.72	0.71	0.67
Modrzejowskie Zakłady Gór. H.	7.782.000.00[illegible]	8	500	5.20	4.80	5.20	4.85	5.10	5.10
Norblin, B-cia Buch i Werner	2.400.000.000	7	500	0.95	0.84	0.84	0.87	0.93	0 93
Orthwein, Karasiński i S-ka	700.000.000	4	500	0.30	—	—	—	0.30	0.30
Ostrowieckie Zakł.	663.000.000	7	500	7.95	7 10	7.95	7.90	7.45	7.10
Budowa Parowozów	2.500 000.000	5	500	0.39	0.35	0.35	0.38	0.35	0.39
„Pocisk"	560.000.000	5	350	2.00	1.40	2.00	-	—	1.40
R[illegible]hn, Zieliński i S-ka	500.000.000	5	500	0.55	0 50	0.53	0.50	—	—
K. Rudzki i S-ka.	1.08[illegible].000.000	5	500	1.51	1.43	1.50	1 45	1.51	1.43
Starachowickie Zakłady Górnicze	1.980.000.000	8	500	3 04	2.62	3.04	2.75	2.70	2.62
Suchedniowska Fabryka Odlewów	1.500.000.000	5	500	—	—	—	—		—
Trzebinia	63.000.000	7	140	—	—	—	—	—	
„Unja"	220.000.000	3	1000	6.75	—		-	—	6.75
„Ursus" S. A.	30[illegible] 000.000	3	500	2.60	2.05	2.35	2.05	2.15	2.05
Wulkan	769 500.000	5	3000	2.65	2.60	2.60	—	2.65	—
L. Zieleniewski w Krakowie	6[illegible]0 000.000	5	1000	10.15	9.75	—	10.00	—	—
Zjedn. Polskie Fab. Masz. i Narz. Roln.	600.000 000	3	1000	—	—	—	—	—	—
Fabr. Wyrob. Włókienn.									
Konopie	400.000.000	6	1000	—	—	—	—	—	—
Zawiercie	891.000.000	4	6000	30.75	24.00	30.75	27.00	24.00	25.50
Żyrardów	408.240.000	2	540	Ilem.19.25	15 75	17.75	16.65	18.25	17.55
Przedsięb. Handl.									
Bednawski Wł.	250.000.000	5	00	—	—	—	—	—	—
„Belpol"	300 000 000	5	500	—	—		—	—	—
Ł. J. Borkowski	270.100.000	8	216	1.25	1.15	1.25	1.25	1.19	1.15
„Hurt"	100.000.000	4	500	—	—	—	—	—	—
Bracia Jabłkowscy	1.500.000.000	11	500	0.23	—	0.23	—	—	—
Polska Centrala Handlowa	1 300.000 000	7	500	—	—	—	—	—	—
Sp. Ak. Skupu Skór i Garb.	380.000.000	8	500	—	—	—	—	—	—
Syndykat Rolniczy Warszawa	300.000.000	3	1000	2.10	—	—	—	—	—
Szumilin, Krajowa Hurtownia Herbaty	1 200.000.000	5	1000	—	—	—	—	—	—
„Tkanina"	200 000.000	9	500	—	—	—	—	—	—
Zachodnie Tow. dla Handlu i Przem.	210.000.000	6	500	0.75	—	—	0.75	—	—
Przedsięb. Transp.									
„Polbal" Pol. Bal. Tow.	470.000.000	6	1000	—	—	—	—	—	—
„Polski Lloyd"	500.000.000	5	500	—	—	—	—	—	—
Warsz. Tow. Transp. i Żeglugi	96[illegible].000.000	7	250	0.22	—	—	—	—	0.22
Przedsięb. Różne.									
Bibljoteka Polska	100.000.000	3	500	—	—	—	—	—	—
„Ćmielów"	300.000.000	3	1000	0.52	—	—	—	—	0.52
„Granum"	500.000 00	7	1000	—	—	—	—	—	—
„Eternit"	100 000.000	1	1000	1.75	—	—	—	1.75	—
Haberbusch i Schiele	600.000.000	6	1000	5.35	5.00	5.35	5.00	5 10	5.15
Kluczewska Fabr. Papieru	2.285.000.000	5	1000	0.35	0.32	—	—	0 35	0.34
St. Majewski i Syn, Fabryka Ołówków	32.000.000	2	1000	—	—	—	—	—	—
Martens i Ad. Daab	1 500.000.000	3	1000	—	—	—	—	—	—
„Krakus"	252 280.000	8	280	—	—	—	—	—	—
Marynin	250.000.000	5	5000	—	—	—	—	—	—
Mirkowska Fabr. Papieru	2 000.000.000	3	1000	—	—	—	—	—	—
Młynotwórnia	100.000.000	5	1000	—	—	—	—	—	—
Polski Przemysł Korkowy	500.000 000	5	500	—	—	—	—	—	—
„Polus"	1000.000.000	6	1000	0.25	—	—	—	—	—
Pustelnik	350,000,000	4	1000	—	—	—	—	—	—
Warsz. Tow. ocz. i sprzed. spirytusu	500,000,000	5	1000	2.70	2.45	2.68	2.66	2.60	2.45
Dźwignia	400,000,000	3	1000	—	—	—	—	—	—
Tehate	300,000,000	3	1000	—	—	—	—	—	—
Tow. Pożyczkowe. Zast. Ruch.	252.000.000	10	1000	0.38	—	0.38	—	—	—

Szanownych prenumeratorów prosimy o wpłacanie należności za prenumeratę, na IV kwartał **Złotych 6** na konto P. K. O. Nr. 1465.

Wyd. niеof.

Giełdy zamiejscowe.

Kursy końcowe

NAZWA	Kapitał zakładowy	Ilość emisji	Wart. nom. akcji	Zł. 30/X
Poznań.				
Bank Kwil. Potocki i S-ka	240.000.000	8	1000	3.70
„ Młynarzy Zach.Z.Pol.	400.000.000	3	„	0,65
„ Polski Handlowy	600.000.000	9	„	2 00
„ Poznański Ziemian	300.000.000		„	3.30
„ Przemysłowców	700.000.000	2	„	3.50
„ Związku Spółek Zar.	1 000 000.000	11	„	7.00
Arkona	115.000.000	5	„	1.20
Barcikowski R.	340.000.000	7	„	0.75
Browar Krotoszyński	155.000.000	5	„	—
Cegielski H.	4800.000.000	9	„	0.60
Centrala Rolników	600.000.000	7	„	—
Centrala Skór	200.000.000	5	„	2,25
Cukrownia „Zduny"				—
Garbarnia Sawicki i S-ka	600.000.000	3	„	—
„Goplana"	150.000.000	3	„	3.75
Hartwig C.	1 000.000 000	7	„	0.75
Hartwig Kantorowicz	160.000.000	2	„	4.50
Herzfeld i Victorius	280.000.000	3	„	3.00
Hurtownia Skór	100.000.000	4	„	—
Hurtownia Związkowa	400.000.000	5	„	—
Hurtownia Sp. Spożywców	250 000.000	3	„	—
„Iskra" Fabr. zap.	160.000.000	4	„	0.65
„Len" w Toruniu	200.000.000	2	„	—
Lubań Fabr. Przetw. Ziemn.	30.000 000	4	„	0.55
Młyn Ziemiański	220.000.000	2	„	0.75
Roman May	75.000.000	4	„	21.00
Poznańska Spółka Drzew.	900.000.000	7	„	0.70
Wielkop. Wytwórnia Chem.	540.000.000	5	540	0.30
Papiernia w Bydgoszczy	270.000.000	4	1000	—
„Pneumatyk"	900 000.000	4	„	0.25
„Płótno"				0.30
Starogardzka Fabr. Mebli.	100.000.000	2	„	0.50
Tkanina				—
„Tri"	50.000.000	3	„	—
„Unja" Zjed. Fabr. Maszyn	220.000.000	3	„	5.00
„Wagon" Ostrów	400.000.000	4	„	—
„Wisła" Bydgoszcz				—
„Sarmatia"	200.000.000	3	„	—
Zjed. Browar. Grodziskie	130.000.000	5	„	1.40
Kraków.				
Bank Hipoteczny Akcyjny	735.000.000	14	280	0.44
„ Komercjalny	500 000.200	7	„	0.20
„ Bank Małopolski	6000.000.000	6	„	0.31
„ Polski Przemysłowy	2800.000.000	9	„	0.38
„ Powsz. Kredytowy	500.000.000	6	„	0.08
„ Ziemski Kredytowy	1050.000.000	10	„	0.14
Polskie Tow. Handl. (Tohan)	264.250.000	6	140	0.34
„Impex"	630.000.000	8	140	—
B-cia Rolniccy	500.000.000	3	500	—
Polski Glob	200.000 000	5	900	0.32
Żegluga Polska	60.500.300	8	140	0.16
Pharma	126.000.000	4	700	0.86
L. Zieleniewski	600.000.000	5	1000	10.15
Warsz. Sp. Akc. Bud. Par.	2500.000.000	5	500	0.34
Siersza Elektrownia	800.000.000	7	200	0.25
Siersza Górnicza	300.000.000	5	1000	4.30
Syndykat Koszykarski	300.000.000	5	500	0.13
Trzebinia—Żelazo	63.000.000	7	140	0.61
Trzebinia—Tłuszcze				7.00
Pocisk	160.000 000	5	500	—
„Automotor"			500	—
„Górka" (Cement)	60.000.000	3	1000	16.25
Tepege	900.000.000	5	„	2.60
Pokucie	500.000.000	8	„	0.42
Oikos	650.000.000	7	„	2.20
Strug	180.000.000	3	„	0.80
Niemojowski S. W.	310.000.000	2	„	0 62
„Krakus"	252.280.000	8	280	0.80
„Piasecki" fabr. czek.	292.000.000	5	500	—
Ćmielów Fabr. Porc.	300.000.000	3	1000	0.50
Polskie Zakł. Garbarskie	30.000.000	1	500	—
Chodorów	1000.000.000	7	1000	5.25
Cukrownia „Chybie"	450.000.000	2	1000	6.60
Lwów.				
Bank Akcyjny Związkowy	252.000.000	10	280	—
„ Dyskontowy Lwow.	700.000.000	4	280	–
„ Handl Pol. Poznański	600.000.000	9	1000	—
„ Hipoteczny Akcyjny	735 000.000	14	280	0.62
„ Hipoteczny Ziemski				0.58
„ Małopolski	6000.000.000	6	„	0.28
„ Powszechny Kredyt.	500.000.000	6	„	0.09
„ Przemysłowy	64.800.000	3	540	0.39
„ Ziemski Kredytowy	2 100.000.000	11	280	0.17
„ Browary Lwowskie	240.000.000	7	1000	7.80
„Chodorów"	1000.000 000	7	„	5.60
„Karpalit"	10.500.000	4	140	—
Ćmielów Fabr. Porc.	300.000.000	3	1000	0.63
Portland z S.				—
Galicja	114.240.000		238	—
Gafota fabr. obuwia	35.000.000	4	140	—
„Górka" „	60.000.000	3	1000	17,25
„Oikos" „	650.000.000	7	„	2.15
Warsz. Sp. Akc. Bud. Parow.	2 500.000.000	5	500	0.35
„Pezet"	500.000.000	6	„	0.25
Pocisk	560 000.000	5	„	—
Polski Glob	200 000.000	5	500	0.50
Polska Nafta	500.0000.000	4	„	0.48
Polskie Tow. Budowlane	200.000.000	4	„	0.23
Polskie Tow. Handlowe	264 250.000	6	140	—
Rakszawa				2.40
Siersza-Elektrownia	800.000.000	7	200	0.13
Górnicza Siersza	300.000.000	5		4.55
Tepege	900.000.000	6	1000	2.60
„Tesp" Sól potasowa.	600.000.000	5	„	3.80
Zieleniewski L.	600.000 000	5	„	10.75
Żegluga Polska	69.500.300	7	140	0.16
Wilno.				
Polski Bank Parcelacyjny	100 000.000	1	1000	—
Wileński Bank Kredytowy			5000	—
Wil. Bank. Roln.-Przemsł.	500.000.000	5	500	—
Wileński Bank Ziemski			250	—
Wil. Pryw. Bank Handlowy	2 025.000.000	6	540	—
Sp. Akc. „Pac"	50.000.000	2	500	—
Wil. Składy Towar. „Pacific"	200.000.000	3	1000	—
Dolary				5.18
Złote Ruble				2.70
Srebrne Ruble				1.80

REDAKTOR I WYDAWCA: *MIECZYSŁAW MAJCHER.*

Drukarnia Sukc. T. Jankowskiego, Wspólna 54. Tel. 266-07.